

SZAKDOLGOZAT

Zsigmond Kincső

Budapest

2025

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Budai Campus

Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet

Tájrendező- és kertépítő mérnök alapképzési szak

**SOLYMÁR KIEMELKEDŐ ÉRTÉKET KÉPVISELŐ
ZÖLDTERÜLETEI**

Belső konzulens:	Christian-Oláh Brigitta egyetemi adjunktus
Belső konzulens intézete/tanszéke:	Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet, Kertművészeti és Kertépítészeti Tanszék
Külső konzulens:	-
Készítette:	Zsigmond Kincső

Budapest

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	2
1.1. Cél, inspiráció és személyes motiváció.....	2
2. Szakirodalmi áttekintés.....	3
2.1. A dolgozat témájához kapcsolódó fogalmak és törvények tisztázása.....	3
2.2. A zöldfelületek funkciói.....	5
2.3 A zöldfelületek szerepe a települések életében.....	6
2.4 Módszertan.....	6
2.5. Kutatási területek kiválasztása.....	8
3. Solymár kialakulásának története, népességkialakulása és összetétele, megközelíthetősége és földrajzi adottságai.....	10
3.1. Solymár földrajzi adottságai.....	10
3.2. Solymár történetének korai időszaka.....	10
3.3. Népességalakulása.....	11
3.4. A település megközelíthetősége.....	12
3.5. Solymár fejlődésének térképes bemutatása.....	12
4. Solymár kiemelkedő értéket képviselő zöldterületeinek bemutatása.....	14
4.1. Solymár turisztikai útvonalai és a környező településekkel való kapcsolódása.....	14
4.2. A Szarkavár bemutatása.....	15
4.3. A Jegenye-völgy bemutatása, természetvédelmi területei.....	16
4.4. A szél-hegyi Kálvária bemutatása.....	17
4.5 A solymári Templom tér bemutatása.....	18
5. Solymár kiemelkedő értéket képviselő zöldterületeinek értékelése.....	19
5.1. Az értékeléshez tartozó törvények áttekintése.....	19
5.2. Solymár Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének 14/2016. (VII.22.) önkormányzati rendelete a helyi építési szabályzatról.....	19
5.3. A Szarkavár értékelése és felmérése.....	21
5.4. A Jegenye-völgy értékelése és felmérése.....	26
5.5. A szél-hegyi Kálvária értékelése és felmérése.....	31
5.6. A solymári Templom tér értékelés és felmérése.....	36
6. Javaslatok.....	44
7. Összegzés és befejezés.....	48
8. Irodalomjegyzék.....	49
9. Mellékletek.....	53

1. Bevezetés

Solymár Magyarországon belül a Dunántúlon, Pest vármegye délnyugati részén helyezkedik el, a Pilis-Budai hegyvidék kistájcsoporton belül a Budai-hegység és a Pilis-hegység között, a Vörösvári-völgyben található (Csorba, 2021). Délről a Budai-hegység határolja, amelynek jelentős hegycsúcsai a Zsíroshegy, a Kerekhegy, a Szarvas-hegy és a Csúcshegy, amelyek nemcsak a település táját formálják, de a környékbeli túrák és szabadidős programoknak lehetőséget nyújtanak. Solymár Budapest mellett, néhány kilométerre a főváros határától helyezkedik el, ami rendkívül nagy szerepet játszott a település fejlődésében.

A település több mint 800 éves múltra tekint vissza és ennek köszönhetően sok épített érték található a területén, egészen az 1200-as évektől kezdve napjainkig. A legtöbb épített érték viszont csak az 1700-as évektől fellelhető a községben miután a faluba telepítették a sváb népcsoport tagjait. A természeti értékek is igen jelentősök mivel, a település nagy területén helyezkedik el erdőterület, illetve nádas. Solymár értékei végig kísérik a település fejlődésének korszakait és ez által bemutatják miként élte ált az elmúlt több mint 800 évet.

Bár Solymár minősítése a mai napig nagyközség, azonban népessége meghaladja a 10 000 főt (pontosabban 10 927 fő), ami lehetővé teszi, hogy megkaphassa a kisvárosi címet. (INT-01)

1.1. Cél, inspiráció és személyes motiváció

A céloom ezzel a szakdolgozattal, hogy bemutassam és értékeljem Solymár természeti és épített adottságait, az általam kiválasztott területeken, valamint feltérképezem a történeti írásokat és forrásokat. Szakdolgozatomban felmérem és bemutatom a kiválasztott zöldterületek jelenlegi állapotát, valamint javaslatokat teszek a zöldterületeken fenntartására vagy kisebb átalakításokra, amik kedvezőek lehetnek ökológiai és egyéb használati szempontból a település és lakosok számára. Személyes motivációm, hogy egy éves korom óta solymári lakos vagyok és szeretném még jobban megismerni a települést, megismerni milyen értékeket és lehetőségeket hordoz magával, illetve milyen zöldfelületi és növényzeti élővilága van. Fontos számomra, hogy a településnek megfelelő legyen a zöldfelületi kialakítása és a legnagyobb mértékben kielégítse a közösség igényeit.

2. Szakirodalmi áttekintés

2.1. A dolgozat témájához kapcsolódó fogalmak és törvények tisztázása

A zöldfelületeket a település zöldnövényzettel borított felületeit jelöli. „A zöldfelületek Mőcsényi Mihály (1958) megfogalmazásában „*településrendezési értelemben a település növényzettel fedett területei*”. Szilassi Péter (2013) szerint a zöldfelület „*a térben kibontakozó effektív zöld növényi felszint jelenti*”. (INT-18) Azonban a zöldfelületeket ezek alapján se lehet konkrétan megfogalmazni - írja a World Health Organization (WHO) Urban green spaces and health című 2016-os cikke. Nincs univerzálisan elfogadott fogalma a zöldfelületeknek, mivel sokféle zöldfelület tartozik ebbe a kategóriába, amik nem feltétlen illenek össze. Ide tartoznak a közparkok, közkertek, a település útjai és utcái mentén futó fasorok, vízfelületek és az azt körülvevő zöld övezetek is. (WHO, 2016)

A zöldfelületeken belül található meg a zöldterület, ami a TÉKA (280/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet a településrendezési és építési követelmények alapszabályzatáról 32. §) megfogalmazása alapján így szól: „*A zöldterület* állandóan növényzettel fedett közterület, amely a település zöldinfrastruktúrával való ellátottságát, klimatikus viszonyainak megőrzését, javítását, ökológiai rendszerének védelmét, valamint a pihenést és testedzést szolgálja. A *zöldterület* általános használata szerint közpark vagy közkert”.

„A zöldterület az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. Korm. rendelet (OTÉK) szerint egy területhasználati kategória, a nem beépítésre szánt területek egyike. A közterületek összefüggő, általában állandóan növényzettel fedett pihenésre, felüdülésre, a település levegőjének javítására, területi tagolására, a városkép élénkítésére alkalmas zöldterületek” (INT-10)

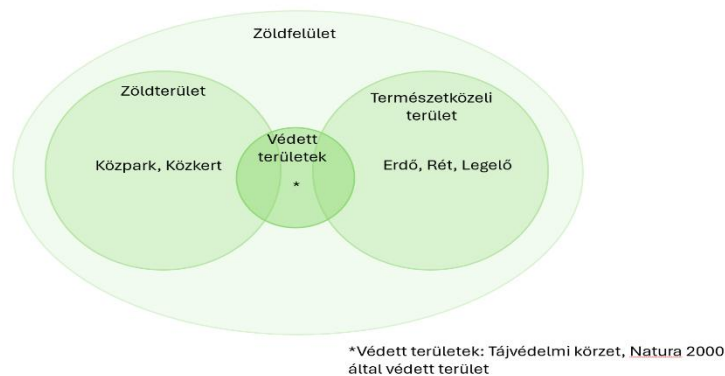
Tehát az általam kiválasztott három terület a település zöldfelületi rendszeren belül a zöldterületek kategóriájába tartoznak. E területek közös jellemzőjének egyike, hogy mindegyikük közterületi státusszal rendelkezik és ezáltal szabadon hozzáférhető a lakosság számára. Elsődleges rendeltetésük a településen élők és az ide érkezők rekreációs és kikapcsolódási igényeik kielégítése. Ezen felül fontos szerepet töltenek be a település ökoszisztémájában, hozzájárulva az életminőség növeléséhez. Ezen szempontok alapján a vizsgált területek a zöldfelületi rendszer fontos elemeinek tekinthetők. A területek, amik az elemzés részét képezik helyi vagy egyéb védettségi fokozat alatt állnak. A 280/2024. (IX.30.) Korm. rendelet kimondja, hogy” a helyi építészeti örökség értékeinek feltárása, számbavétele, *védté* nyilvánítása, fenntartása és védelmének biztosítása” (INT-11)

A vizsgált területek több különböző védelmi fogalom alá is besoroltak, amelyek célja a tájképi és természeti értékek megóvása. A védelmi kategóriák közé tartoznak a tájvédelmi körzetek, valamint egyéb jogi védettséggel rendelkező területek, amelyek mindegyike sajátos szabályozások keretében biztosítja az adott területek védelmét. **Az első a tájvédelmi körzet definíciója**, ami így szól: „Tájvédelmi körzetnek nevezzük a természetvédelmi értékek, valamint a kedvező természeti tulajdonságok megőrzésére és fenntartására szolgáló nagyobb kiterjedésű területeket vagy tájrészeket. A tájvédelmi körzet legfontosabb feladata a tájkép természetes alkotóelemeinek meghatározott egyensúlyban való tartása. Ezért az ilyen területeken korlátozott vagy tilos a parcellázás, az építkezés, a bányanyitás, az ipartelepítés stb.; általában tájidegen létesítmények elhelyezése”. (INT-13)

„A tájvédelmi körzet „működtetésére” csak hazai előírások vonatkoznak. Az ilyen jelleggel védett területek a természetjárás, a turizmus, az idegenforgalom, az ismeretterjesztés, kisebb mértékben pedig az üdülés és gyógyítás szolgálatában állnak.” (INT-13)

A Natura 2000 a második védelmi célú megfogalmazás, ami alá az egyik vizsgált terület sorolt. Megfogalmazása így szól:”Az Európai Unió által létrehozott Natura 2000 egy olyan összefüggő európai ökológiai hálózat, amely a közösségi jelentőségű természetes élőhelytípusok, vadon élő állat- és növényfajok védelmén keresztül biztosítja a biológiai sokféleség megóvását és hozzájárul kedvező természetvédelmi helyzetük fenntartásához, illetve helyreállításához.” (INT-14)

A harmadik védelmi célú szabályozás, ami megjelenik a területeken a helyi jelentőségű természetvédelmi terület, melynek megfogalmazása így hangzik:”**Helyi jelentőségű védett természeti területeknek** nevezzük a települési – Budapesten a fővárosi – önkormányzat által, rendeletben védetté nyilvánított természeti területeket. Védelmi kategóriájukat tekintve lehetnek **természetvédelmi területek (TT)** vagy **természeti emlékek (TE)** is.” (INT-15)

1. ábra Zöldfelületi rendszer halmazára (Forrás: saját ábra)

2.2. A zöldfelületek funkciói

A zöldfelületek rendelkeznek különféle funkciókkal, amik meghatározzák, hogy a bizonyos területeket mire lehet használni. Funkciói szerint három csoportba rendezhetőek ezek a felületek.

- Termesztési célú zöldfelület
- Kondicionáló célú zöldfelület
- Védelmi célú zöldfelület

Termesztési célú zöldfelületek: Ezek a területek elsősorban olyan növényzet által borított területek, amik elsősorban mezőgazdasági élelmiszer termelési vagy kertészeti célokra használnak. Ebbe a csoportba tartoznak a településen található szántók, gyepek, gyümölcsösök, szőlőültetvények, üvegfóliás területek és az erdők. Településrendezési szempontból ezek általában a település határán helyezkednek el és akár nagyban hozzájárulnak a lakosság élelmiszerellátásához. (INT-19)

Kondicionáló célú zöldfelületek: A kondicionáló zöldfelületek elsődleges célja a település környezeti minőségének javítása és az ember életfeltételeinek megfelelő környezet biztosítása. Ezek a területek szolgálják a település ökológiai, klimatológiai fejlődését és javulását. Szabályozzák a hőmérsékletet és csökkentik a zajt és tisztítják a település levegőjét, azzal, hogy lebontják a szén-dioxidot, ezzel jobb környezetet teremtve a település lakóinak. Ebbe a kategóriába tartoznak a közparkok, közkertek, intézménykertek, fásított sétányok és a lakókertek. Ezek a területek egyben lehetőséget nyújtanak az embereknek a kikapcsolódásra, kertészkedésre, pihenésre, vagy akár aktív kikapcsolódásra és sportolásra is. Általában ezek a területek közelében helyezkednek el a játszóterek is, amik általában, - legalábbis Solymáron - mind fásítottak, vagy fával vannak körülvéve és egy kellemes környezetet alakítanak ki a gyerekek fejlődésére és szórakozására. (INT-19)

Védelmi célú zöldfelület: A védelmi célú zöldfelületeket két **féle csoportba lehet osztani**, vannak a **védett** és a **védő** területek.

A pufferzónák (védősávok) olyan célzott területhasználat-változtatásnak tekinthetők, amely általában arányosabb és hatékonyabb a szennyezőanyagok csökkentésében. (Marc S., Mark W., Tom N. 2020) Ezen területek védik a természetet az autópályák mellett vagy a településeket a forgalmas utak mellett. Felfogják a por- és a zajszennyezést.

2.3 A zöldfelületek szerepe a települések életében

A zöldfelületek fontos szerepet töltenek be minden település életében és ez Solymáron sincs másképp. Lehetőséget adnak az embereknek a kikapcsolódásra, javítják a levegő minőségét és zajfogó felületként is szolgálnak, ezáltal kedvezőbb életet nyújtva a településen élők számára.

Ökológiai szerepük is rendkívül fontos, mint említettem a levegő tisztítása az egyik, de ezen felül a hőmérséklet szabályozásában és a biodiverzitás fenntartásában is rendkívül fontos szerepet játszanak.

Rekreációs szerepük az emberek életében rendkívül fontos, növelik a fizikai aktivitást és az arra vágyó ingert, csökkentik a stresszt és növelik a szociális összetartást. A World Health Organization (WHO) Urban green spaces and health című 2016-os cikkje alapján az is megfogalmazható, hogy a természettel való kapcsolat rendkívül pozitívan hat az ember fizikai és mentális egészségére. A zöldfelületek nagyban hozzájárulhatnak a szociális kapcsolatok egészségéhez és azok kialakulásához is (WHO, 2016) Egy 2016-os Holland kutatás kimutatta, hogy az embereknek fontosabb a minőség, mint a mennyiség a zöldfelületekkel kapcsolatban és hogy a minőségi zöldfelületek sokkal jobban hozzájárulnak az emberek mentális egészségéhez. A tanulmány azt is kimutatta, hogy a zöldfelületek inkább a stressz csökkentésében játszanak szerepet és nem közvetlen egészségügyi hatással vannak az emberekre. (Sjerp de Vries, 2016)

Egy japán tanulmány szerint létezik egy olyan terápia, Erdőfürdő (japánul Sinrin-Joku, ami nyers fordításban tényleg fürdőt jelent, de inkább séta az erdőben a pontos megnevezése). Amely egy irányított és vezetett relaxációs séta, ami tudatos érzékszervi kapcsolatot teremt a természettel, hogy csökkentse a stresszt, javítsa a mentális és fizikai jólétet és táplálja a lelki és testi egészséget. (Mijazaki Josifumi, 2018)

2.4 Módszertan

A szakdolgozatom elkészítésének először szakirodalmi kutatást végeztem el, első körben a zöldfelületek értékelésével és vizsgálatával foglalkozó hazai és nemzetközi forrásokat tekintettem át, melyek nagyban hozzájárultak a zöldfelületek és zöldterületek megértéséhez. Emellett olyan szakirodalmi írásokat is felkutattam, amelyek a település történetével és fejlődésével kapcsolatosak és nem utolsósorban a helyi történelmi múzeum vezetőjével is sikerült egy tartalmas és tanulmányos interjút készítenem.

A kapott tanulmányok és információk alapján rangsoroltam a területeket és kiértékeltem melyek azok a számomra releváns kutatási területek a településen, amelyek megfelelnek a kialakított értékelési szempontjaimnak. A területeket azon szempontok szerint szűkítettem, hogy mindenképp álljon valamilyen **védettségi fokozat** alatt, **természeti és kulturális szempontból** fontos legyen, illetve **értéket képviseljen a közösség életében**. Ezek a szempontok a 2.5. fejezetben olvashatóak részletesebb kifejtésben.

A **területek kiválasztását** a terepbejárás követte, majd a térképek és katonai felmérések elemzése, amelyek hozzájárultak és segítettek megérteni, hogy a település milyen fejlődéseken esett át az elmúlt évtizedekben. A katonai területek már egy előző feladatomban kiértékelésre kerültek, amit felhasználtam a kutatásom alatt.

A **területek felmérését** a kiértékelés követte, amelyet a következőképpen végeztem. Elsősorban értékeltem a területeket és ezek alapján értékleltárt és táblázatos útmutatót készítettem az épített és természetes értékekről. Az elemzés során alkalmaztam a **SWOT-analízis** (A Swot egy mozaikszó melyből megértjük az analízis jelentését, Strengths (Erősségek) Weaknesses (Gyengeségek) Opportunities (Lehetőségek) Threats (Veszélyek)). Ez az analízis segít megérteni és kihasználni a lehetőségeket és elkerülni a fennálló veszélyeket és kivédeni a kihívásokat. (INT-12) módszerét, amely rámutatott a területek erősségeire és gyengeségeire és ezek alapján különböző javaslatokat tettem a területek fejlesztésére, ami a 6. pontban olvasható. Illetve használati, tájképi és természeti szempontból is értékeltem a területeket, amik pontos leírását a későbbiekben fejtettem ki.

A 68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról 3. mellékletének 2. pontjában így fogalmazza meg az értékleltárt:

”Az értékleltárnak a műemlék egészére vagy a tervezett tevékenységgel érintett részére vonatkozóan – a műemlék típusától és a jellegétől függően – a következőket kell tartalmaznia. Minden értékleltárba felvett elemhez meg kell adni az egyedi azonosító számát, megnevezését, leírását (jelleg, anyag, szerkezet, technológia, megközelítő méret), datálását, stílusát, fotóját, a lehetséges elemtípusok meghatározását, darabszámát, valamint a felvett elemek állapotát, szükség esetén veszélyeztetettségére utaló megjegyzést, továbbá az értékleltárban szereplő értékek megfelelő méretarányú helyszínrajzon, alaprajzi és homlokzati vázlaton történő, az egyértelmű azonosítást lehetővé tevő jelölését. Az értékleltárnak tartalmaznia kell az elvégzett vizsgálatok, kivitelezés közbeni megfigyelések eredményeivel, az előkerült értékekkel történő pótlólagos kiegészítést.”

([Forrás](#) - Wolters Kluwer - Minden jog fenntartva!)

Az értékleltár egy módszertan, ami lehetővé teszi az emberek számára, hogy megfelelően dokumentálják a zöldfelületek funkcióját, állapotát és értékét a település szempontjából. A célja, hogy átfogó képet kapjunk a zöldfelületek jelenlegi állapotáról, illetve az ökológiai, társadalmi és gazdasági értékeiről. Fontos a terület előzetes tisztázása és a cél meghatározása, ami ebben az esetben Solymár egyes zöldfelületeinek állapoti felmérése és tanulmányozása, majd esetleges javaslatok tétele a területekre és azok kedvezőbb fenntartására. Fontos a helyszín ismerete és előre letisztázott szempontok szerinti vizsgálata. Ezután következik az adatok és fényképek gyűjtése, illetve készítése.

2.5. Kutatási területek kiválasztása

A kutatásom területeinek kiválasztása során több szempontot is figyelembe vettem, hogy biztosítani tudjam, hogy azok reprezentatívak legyenek az értékleltár szempontjából, és valóban a legfontosabb helyi zöldfelületek kerüljenek vizsgálatra. A kiválasztási folyamat az alábbi három alapvető kritérium alapján zajlott:

Elsődleges szempontnak azt tekintettem, hogy a kiválasztott területeken jelenjen meg a **védeltségi fokozat**, vagyis valamilyen jogi védeltségi szint alá tartozzon, mint például tájvédelmi körzet vagy helyi jelentőségű védett terület, esetleg műemléki védeltség alatt álló tárgy. Mivel a céлом az volt, hogy felmérjem a védett és kiemelt területek környezeti és kulturális értékeit, ezért olyan helyeket kellett választanom, amelyek védeltségi kategóriába tartoznak. A választott területek mindegyike védett vagy természetvédelmi területhez tartozik, ezáltal biztosítom, hogy a vizsgált területeim védeltségi kategória alá tartozzanak. A védeltség azt is biztosítja, hogy a területek értékes szerepet képviselnek mind jogi mind közösségi szempontból, ezért fontos a fenntartásuk és a megőrzésük.

A kiválasztás második szempontja során figyelmet fordítottam arra, hogy a kiválasztott terület **természeti és kulturális szempontból** is fontos jelentőséggel bírjon a település. Mint például a Templom tér és a Szarkavár kulturális szempontból igazán jelentős, mivel a település örökségét képezik, ezáltal meghatározó értékeket képviselnek a helyi közösség számára. A Jegénye-völgy és a Szélhegy pedig a természetvédelmi értékeket képviseli.

Harmadik szempont, amit a területek kiválasztásánál figyelembe vettem, az hogy a **területek jelentős szerepet játszanak a közösség életében rekreációs szempontból is és közösségi értékeket is képviseljenek**. Így a kiválasztott területek/zöldterületek a szempontok alapján megfelelnek annak, hogy a településen élők a területeket egyaránt használják közösségi

kikapcsolódásra, sétára a természetben (Jegenye-völgy), hagyományőrzésre (pl. májusfa állítás, Mária napi búcsú, szüreti felvonulás) és ezáltal teljes éréklet kapjanak a közösségi értékekből.

Miután mérlegeltem a fentebb említett szempontokat választásom a **Templom térre, a Szél-hegyre, illetve a Szarkavárra és a Jegenye-völgyre** esett. Ez a négy terület nemcsak jogilag védett, de kulturálisan és ökológiailag is fontos szerepet játszanak a település és a közösség életében, így tökéletesen megfelelnek a kutatási céljaimnak.

Értékelés szempontjai

A fent megnevezett és bemutatott zöldterületeket az alábbi szempontok szerint értékelem.

- **Használati és funkcionális szempontok** alapján meghatározom és felmérem, hogy az adott területek mennyire szolgálják a közösség igényeit, milyen gyakran és kik használják főként a területet, megfelelő-e a kialakított terület a használatra, illetve milyen funkciókat lát el az itt lakók életében. Meghatározom, hogy vannak e szezonális eltérések korábbi tapasztalataim és a mostani megfigyelésem alapján, illetve, hogy a forgalmi terhelés milyen hatással van a területre. Ezen felül megvizsgálom a zöldfelületek funkcióit, illetve, hogy mennyire fenntartható és karbantartható a terület.
- **Természeti és épített értékek** alapján kitérek a területek növényflórájára és annak épségére, egészségére. Felmérem milyen növényállomány jelenik meg a területeken, illetve van e bármiféle ökológiai szerepe a területnek. Majd összefoglalom a megtalálható épített elemeket és előre meghatározott szempontok szerint értékelést készítek azok állapotáról és fontosságáról. Az épített elemeket az alábbi szempontok szerint megvizsgálom: műemlék védettség alatt áll-e, milyen a szerkezeti és esztétikai állapota. A megvizsgált elemekre, ha szükséges javítási javaslatot teszek.
- **Tájképi és esztétikai szerepük** alapján megvizsgálom és értékelem, hogy az adott zöldfelület mennyire illik bele a településszerkezetbe, illetve megfelel-e a meghatározott törvényeknek és szabályoknak. Továbbá megvizsgálom, hogy megfelelő egyensúlyban van-e a zöldfelület és az épített felület aránya, illetve, hogy jelennek-e meg helyi sajátosságok a területen, majd értékelem, hogy megfelelők-e a színhasználatok és anyaghasználatok, illetve, hogy milyen az esti megjelenése egyes területeknek.

A fent említett szempontokon felül a Swot-analízist fogom alkalmazni a területek értékelésének érdekében.

3. Solymár kialakulásának története, népességkialakulása és összetétele, megközelíthetősége és földrajzi adottságai

3.1. Solymár földrajzi adottságai

Solymár földrajzi adottságai rendkívül összetettek, a település a Vörösvári-járás területén belül helyezkedik el, Pest vármegyében. Az alapközetait főként a lösz, a Hárshegyi-homokkő és a Budai márga alkotja, illetve a medence mélyebben fekvő részein kiscelli agyag is található, azonban a területet főként a barna erdőtalaj jellemzi. Az agyag végett téglagyár és agyagbánya is alakult, azonban ezek közül egyik sem működik már. (A helyiek bánatára a téglagyár mellett keletkezett bányatavat is feltöltötték az újonnan betelepülő építőipari cégek.)”Az egyik legfeltűnőbb tektonikai törésről a solymári medencének szinte a közepén emelkedő, 242 métermagas, kőporosodó dolomit alapkőzetű Szél-hegy tanúskodik, melynek csúcsától alig pár száz méterre is már csak a felszín alatt 70-100 méter mélyen található dolomit.” (INT-07)

A település flórávilága: A flórávilága a”pannóniai flóratartomány Ósmátra flórávidék pilisi flórajáráshoz tartozik” (INT-07). Jellemző növénytársulásai a zárt és nyílt dolomit sziklagyepek, ezen társulások legjellemzőbb növényei a *Primula auricula* ssp. *hungarica* (cifra kankalin), *Sesleria sadleriana* (Budai nyúlfarkfü) és a *Anthyllis vulneraria* ssp. *alpestris* (havasi nyúlhere). Fűfélék közül jellemző a *Carex humilis* (törpe sás), *Festuca pallens* (deres csenkesz). Két pionír cserjefaja az *Amelanchier ovalis* (szirti fanyarka) és a *Cotoneaster tomentosus* (molyhos madárbirs) (INT-08). A Szarvas-hegy Északi oldala bükkös míg déli oldala molyhos tölgyes, (INT-03) ahol megtalálható hárs és virágos kőris is. Megtalálható a településen cseres tölgyes, mezei juhar és telepített fekete fenyő is. (INT-03)

Természeti értékek: A település több természeti értékkel rendelkezik, melyek egyike az Ördöglyuk barlang, amely a Zsíros-hegyen (Solymár legmagasabb hegyén) található 5 szintes barlangrendszer. A településen régen megtalálható volt egy bányató, azonban ez a mára szinte teljesen eltűnt a területről. Solymáron több védett növény is felfedezhető, ebből kettő a Szél-hegy oldalán, a tavaszi hérics, illetve a leánykökörcsin. A Zsíros-hegy oldalán pedig a Pilisi len, ami csak Magyarországon és ezen belül is a Budai Tájvédelmi Körzet Szénás-hegycsoportjában (ahová Solymár is tartozik) él. (INT-03)

3.2. Solymár történetének korai időszaka

Számos régészeti kutatás alapján szinte biztosan állítható, hogy már a neolitikumtól (i.e 3000) éltek emberek a mai Solymár területén. (INT-02)

Feltételezések szerint a Solymár szó a szláv szokolár szóval állhat rokonságban, ami solymászt jelent, ebből eredhet a település neve. (MILBICH, RITTER, SZALAY, 2014). Azonban a Solymár szóból következtetve a településen a fejedelmi-királyi vadászatokon használt madarakat nevelte az itt élő közösség, ezek a madarak a sólymok voltak, azonban ez a későbbiekben sehol nem jelenik meg írásos formában így semmilyen bizonyíték nincs e szóbeszéd bizonyítására.

Solymár az elmúlt évszázadokban kézzől kézre került és több nemes ember kezében is megfordult, azonban sose volt annyira értékes, hogy ne adják tovább.”1255-ben IV. Béla király, Hidegkúttal együtt, a margitszigeti apácáknak adja a Mecse nevű birtokért cserébe.” (BOROVSKY, 1910) 1435-ben Borbála királyné birtokába kerül a település, majd Albert király özvegyére Erzsébetre száll a birtok. Ezek után a település zálogba kerül, amit később 600 forintért vettek meg.”1490-ben *Corvin* János birtokában találjuk. Ez időből maradtak fenn, a mai községtől mintegy 1000 méternyire, az úgynevezett "Schlossberg"-en egy épület romjai, melyek a szájhagyomány szerint, Mátyás király vadászkastélyának maradványai lennének.” (BOROVSKY, 1910) A török hódoltság alatt a település elpusztult, a vár pedig leégett. A későbbiekben Mária Terézia uralkodása alatt svábok kerültek betelepítésre a területre. A falu ezután főként földműveléssel foglalkozott és dinamikusán fejlődött a város közelségének köszönhetően. (INT-02)

3.3. Népeségalakulása

Solymár népeségének létezését számos az őskorból származó lelet bizonyítja. A későbbi időkben Solymár népeségét a vár alkalmazottai tették ki. Azonban a törökök bevonulása után a település elnéptelenedett és jó pár évig üresen állt. 1701-ben jelentek meg az első sváb telepesek, ami után a faluban 16 jobbágy családot jegyeznek fel az első írásos forráson, ami a település népeségét tartotta számon, ez a szám 1720-ra harmincegy adózó családra nőtt. (Tóth Piroska Anna Phd., 2024.11.19.)

Ezek után sváb telepesek népesítették be a falut és egészen a kitelepítésig szinte teljesen tiszta sváb falunak számított, amikor is 1946-ban elindítják a két vonatszerelvényt rajta több mint 1900 sváb betelepült emberrel Németország felé (SERES, 1993). Solymár új népeségét a később visszaszökött svábok és a szerencsésen itt maradt emberek adták, de az előző időkhez képest a falunak több mint a fele ki lett telepítve az országból. Ezután Solymár népesége már nem csak svábokból állt, 1946-ban több mint 100 családot telepítettek be a faluba, köztük Erdélyből és Felvidékről is. A sváb élet újra az 1960-as években lendült fel, ugyanis addig nem

merték használni az emberek a sváb vagy német nyelvet és nem is merték őrizni a hagyományokat nehogy ők is a kitelepítés áldozataivá váljanak. (Tóth Piroska Anna Phd., 2024.11.19.)

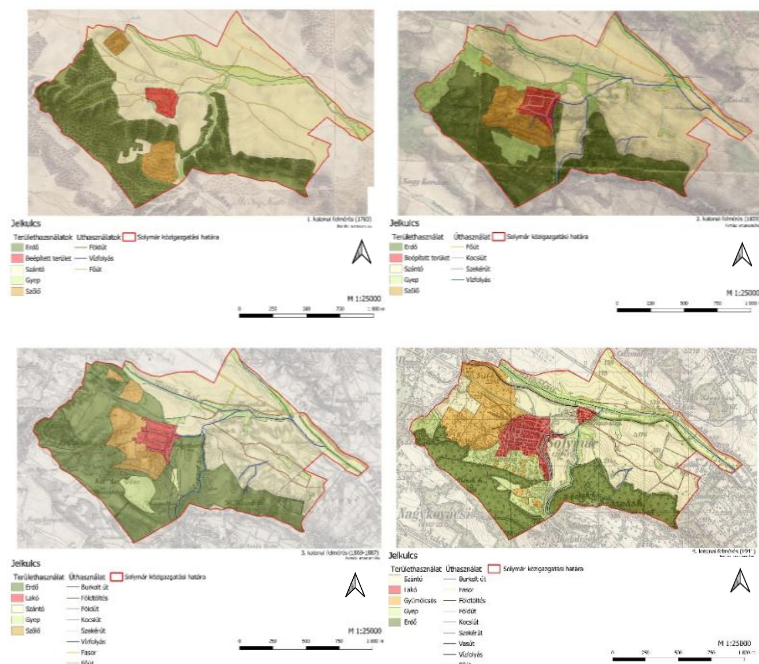
Solymár a mai napig őrzi sváb hagyományait, köztük számos sváb bállal vagy sváb zenei eseménnyel, az iskolában tanított sváb tánccal és német nemzetiségi órákkal.

3.4. A település megközelíthetősége

Solymár tömegközlekedésének története egészen a 19. század végére nyúlik vissza, amikor 1895-ben megnyílt az Esztergomot és Budapestet összekötő vasútvonal, melynek egyik megállója Solymár lett. A vasúti közlekedést az 1928-ban induló buszközlekedés egészítette ki, ami Hűvösvölgy és Solymár között biztosította az emberek zökkenőmentes közlekedését. A település tovább fejlődött tömegközlekedési szempontból ugyanis megjelent a helyi buszjárat, ami Solymár azon részeit köti össze, ahol nem közlekedik a kékbusz. A tömegközlekedést tovább bővítve a településen most már megállnak a Volánbusz járatai is, amik a Besszebi településekkel kötik össze Solymárt és a fővárost.

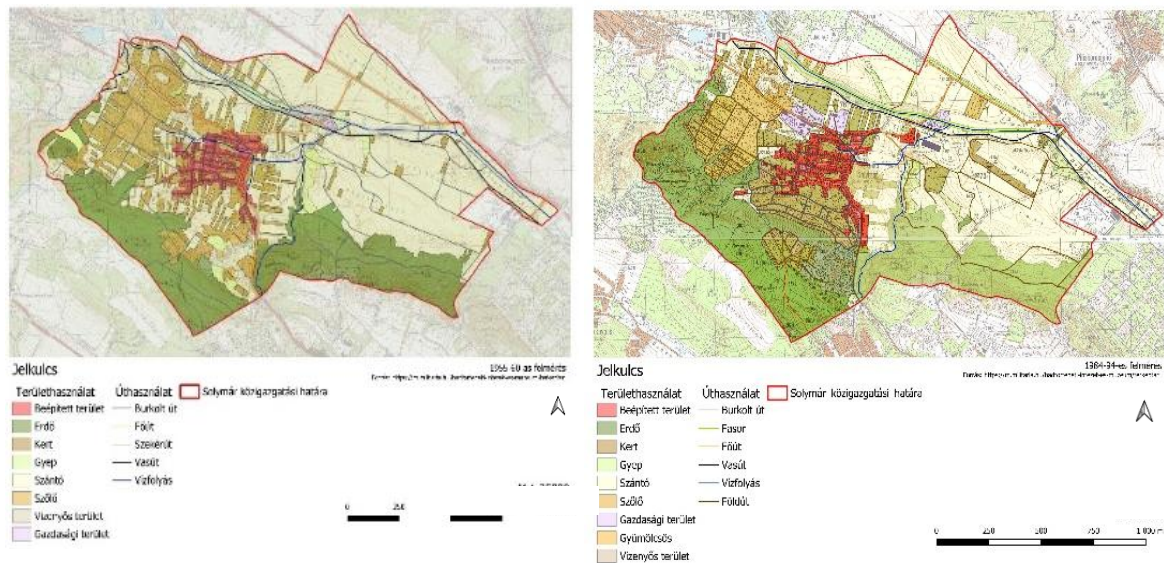
3.5. Solymár fejlődésének térképes bemutatása

Solymár fejlődését térképes formában az első katonai térképtől (1783) követni lehet. Egy korábbi feladattal lehetőségem volt a katonai térképek alapján elemezni Solymár fejlődését az elmúlt majdnem 250 évben. A település lakott területein talán a legszembetűnőbb a település fejlődése és növekedése, illetve a szántóterületek csökkenésén. Megfigyelhető az is ahogyan a 2. katonai felméréstől (1859) egészen az 1955-60-as felmérésig azok a birtokok, amelyen szőlőt termesztettek majdnem a duplájára nőttek. Azonban nagyon szembetűnő az is ahogyan az erdőterület nagysága a 3.katonai felmérés és a 4. katonai felmérés között majdnem a felére csökkent.

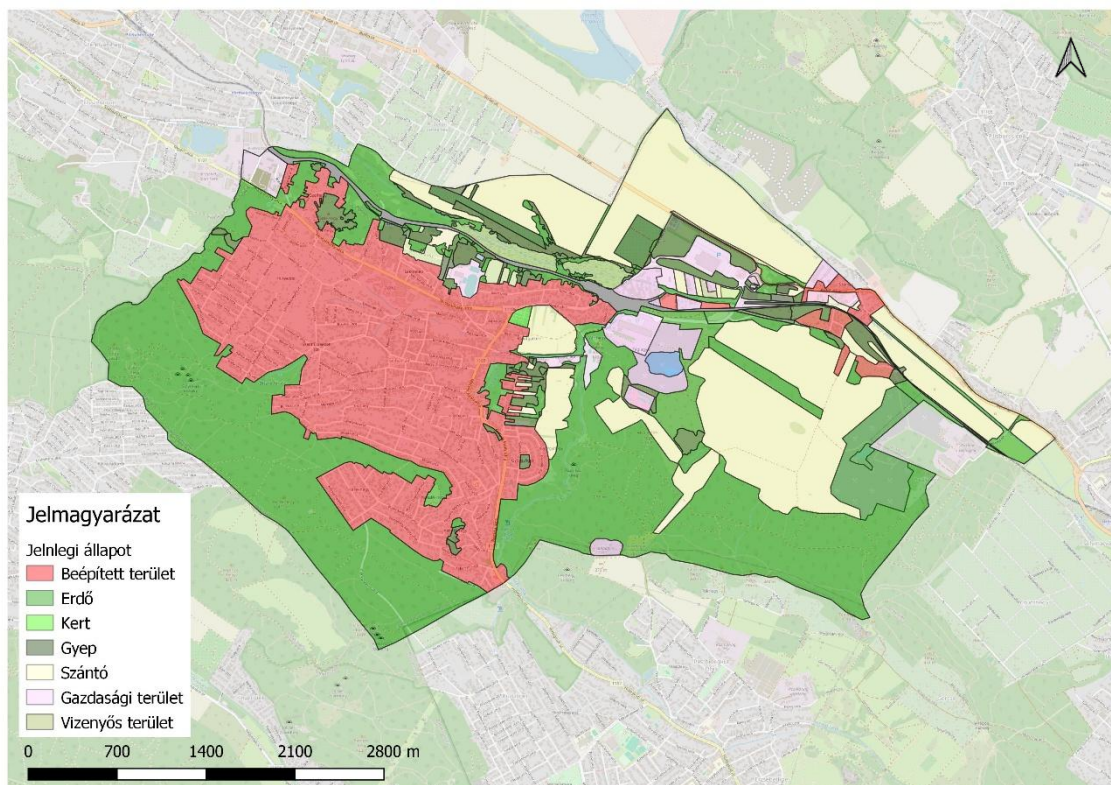
2.ábra Első-Negyedik katonai felmérés, forrás: arcanum.hu (Forrás: saját

Az 1955-60-as és az 1984-94-es felmérések között a változás nem szembetűnő, mivel a két felmérés között alig telt el 30 év. Azonban felfedezhető, hogy 1984-re az erdőterelt visszafoglalták eredeti helyüket és egyre kevesebb szőlős terület maradt a területen.

3. ábra 1955-60-as és 1984-94-es felmérések, forrás: geoshop.hu (Forrás: saját ábra)

Az 1984-94-es állapot és a 2025-ös felmérés alapján a legszembetűnőbb változás a beépített területek megnövekedése. Ez annak köszönhető, hogy az elmúlt évtizedekben igen megnőtt az agglomeráció iránti érdeklődés és egyre többen költöznek a településre a városból.

4. ábra Solymár területének használati felosztásának elemzése OpenStreetMap segítségével (OSM) (Forrás: saját ábra)

4. Solymár kiemelkedő értéket képviselő zöldterületeinek bemutatása

Solymár, Budapest vonzáskörzetében helyezkedik el és egyike azon településeknek, amely különösen gazdag zöldfelületekben. Ezáltal válik lehetővé a lakosok számára, hogy úgy élvezzék ezen zöldfelületeket, hogy közben minden városi infrastruktúra a rendelkezésükre áll.

Talán az egyik legjobban kialakított tér a Templom tér, ahol a domináló gesztenyefa (lásd: 1. Melléklet) mellett sok más fa faj is megtalálható, ami egy igazi természetközeli területet alkot. Itt ebben az igazi zöldterületben található a Szűz Mária neve templom (lásd: 2. Melléklet) a Pest vármegyei Solymár egyetlen római katolikus temploma. Nem utolsó sorban a tér számos rendezvénynek is helyt ad (mint már említett: májusfa állítás (lásd 3. Melléklet), szüreti felvonulás).

A településen található még egy gesztenyefákkal körülvett terület, ami nem más, mint a Templom tér. Kiemelkedve a faluból a község egyik dombján található, zöld környezettel körülvárva, ezáltal egy nyugodt és csendes helyet biztosítva az ide érkezőknek.

Solymár fő zöldterületét a települést körül ölelő erdő adja, amely a Budai-hegységben, azon belül is a Duna-Ipoly Nemzeti Park területén helyezkedik el. A területén található nevezetességek közé a már említett Solymári-ördöglyuk (lásd: 4. Melléklet), a Jegénye-völgy (lásd 5. Melléklet), a Solymári vízesés (lásd 6. Melléklet) és a Szarkavár (lásd 7. Melléklet) sorolható, amelyek népszerű kirándulóhelye úgy a helyieknek, mint a Budapest környékieknek. Az erdőben megtalálható több védett növényfaj is, például a védett turbánliliom (Liliom martagon) (INT-17). Az erdő tisztaságát a Pilisi parkerdő és a helyi önkormányzat őrzi, illetve van kihelyezve egy nagyobb szeméttároló kuka is.

4.1. Solymár turisztikai útvonalai és a környező településekkel való kapcsolódása

Solymár gazdag természeti értékekkel rendelkezik, amely lehetővé teszi, hogy a település a természetjárás és a rekreáció kedvelt központja legyen. A településen található zöldfelületeken és erdős területeken számos túraútvonal

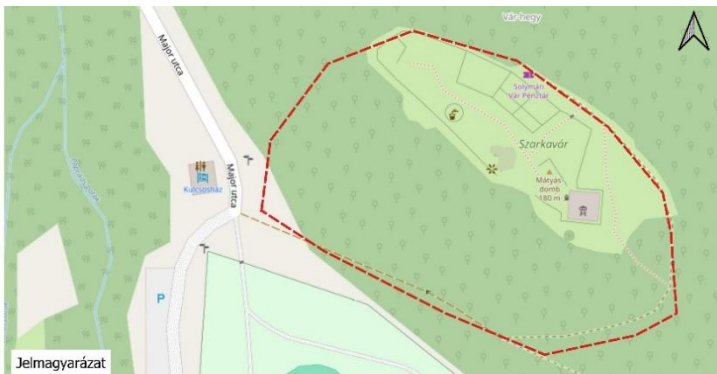
5. ábra Solymáron áthaladó túraútvonalak (Forrás: OpenStreetMap (OSM) <https://turistautak.openstreetmap.hu/mentettutv-1535787269jrqc>)

halad át, ami a könnyűtől a közepes nehézségű szintig állhat, amelyek alkalmasak családi kirándulásokra is.

Az útvonalak színe az útvonal nehézségétől függ, a túraútvonalokról a Magyar Természetjáró Szövetség (MTSZ) térképein tájékozódhatunk. Ezen túraútvonalak közül némelyik biciklizésre is alkalmas. (INT-06) A túraútvonalak mentén kihelyezett szeméttárolók gondoskodnak a természet tisztaságáról. A túraútvonalak több olyan helyen is vezetnek, ami Solymár tekintetében látványosságnak számít, mint pl. Jegénye-völgy, Szarkavár, Solymár-Nagykovácsi közötti túraútvonalon a Kauzál István emlékmű, Ördöglyuk-barlang, Sziklaperem. Többek közt a településen keresztül vezet a Mária-út egyik mellék útvonala is, amely egy egyházi és spirituális értékkel rendelkező útvonal, hiszen ez egy egészen Máriazelltől Csíksomlyóig vezető vallási zarándokút, ezáltal nem csak lelki, de vallási feltöltődést is nyújt az erre kirándulóknak. (INT-06)

A Jegénye-völgyön áthaladó turistautak kiemelkedőek a többi közül, ugyanis összekötik a települést a várossal a Kálvária-hegyen keresztül. Kisebb túraútvonalak a településen is áthaladnak, mint például Szarkavárat összekötő túraútvonal a Zsíros-heggyel. (INT-06).

4.2. A Szarkavár bemutatása

6. ábra Szarkavár elhelyezkedése, forrás: OpenStreetMap (OSM) (Forrás: saját ábra)

1. kép A Szarkavár udvara (Forrás: saját kép)

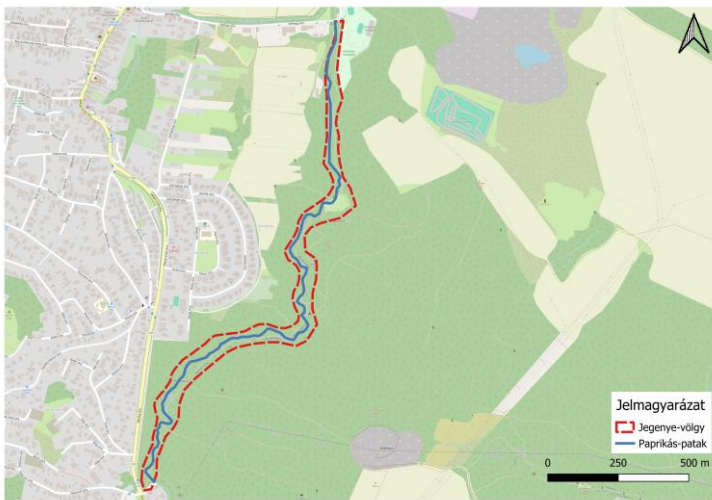
A solymári vár más néven Szarkavár, egy erődítmény, mely „A település K-i részén, a Vörösvári-völgy D-i oldalán, a Budai-hegység egyik ÉNy– DK-i nyúlványát Ny-ról lezáró alacsony, alig 190 m tengerszint feletti, s csupán 20-25 m relatív magasságú, meredek oldalú ovális dombon emelkedik” (KOVÁCS, 2022). Megközelítése gyalogosan és autóval a Major utca és a Várhegy utca felől közelíthető meg, míg vonattal a Solymár nevű megállóban leszállva, a Major utcán keresztül közelíthető meg a terület. Kialakulása az 1300-as évek közepére tehető, Solymár első írásos említésével egy időben. (Tóth Piroska Anna Phd.,

2024.11.19.) A várban a mai napig romként található egy őrtorony, egy reneszánsz stílusban épült palota rész, ami a királyi vendégek, nemesi látogatók szálláshelyéül szolgált.

A törökök hódoltság után a várnak és környékének sajnos nagy része megsemmisült és leégett, azonban nem tudni, hogy véletlen vagy szándékos volt ez a pusztítás. Ennek következtében az 1700-as években betelepült svábok, helyi lakosok a vár köveit elhordták az építkezéseikhez, ami végül a vár pusztulását eredményezte. (Tóth Piroska Anna Phd., 2024.11.19.)

Az első ásatásokat Valkó Arisztid végezte 1928-30-ban, ahol előbukkantak bronz, avar és római kori leletek, illetve a vár falai. Valkó Arisztid a talált leletekből magán múzeumot nyitott a saját házában. Mai állapotát 2003-ban érte el mikor az egész területet renoválták és visszaépítették az eredeti őrtorony fából készült mását. Manapság kulturális és történelmi programoknak ad otthont a vár területe. (Tóth Piroska Anna Phd.,2024.11.19.)

4.3. A Jegénye-völgy bemutatása, természetvédelmi területei

7. ábra Jegénye-völgy elhelyezkedése, forrás: OpenStreetMap (OSM) (Forrás: saját ábra)

2. kép Jegénye-völgyi vízesés (Forrás: saját kép)

A Jegénye-völgy a Budai Tájvédelmi Körzet része és a környék egyik legrelevánsabb természeti értékei közé tartozik. A völgy egész környék kiemelt kirándulólhelyei közé tartozik, ahol a Paprikás-patak folyik, ami egy rendkívül kanyargós vízfolyás, ami által kialakult a Jegénye-völgyi vízesés, ami 4-5 méter magasán zubog le tovább haladva a patak medrében. A patak Budapest egyik külső területén Kőváron ered. A patak beévre a Jegénye-völgybe kacskaringósan halad és hangulatos fahidak keresztezik (INT-04). Sajnos többször is kiszárad az év nyári időszakában, de azon része, ahol a vízesés található mindig vízzel teli látványt nyújt az arra látogatóknak. A Paprikás-patak mentén található a Rózsika forrás is. (lásd: 8. Melléklet), Másik fontos természeti értéke a "hárshelyi homokkő sziklatömb, melynek nyugati oldalán két fülke található" (INT-05) A völgy értékei közé tartozik még a Millenniumi-emplékkő (lásd: 9.

Melléklet) és kopjafa (lásd: 10. Melléklet) is, amely köré rendszeresen megszervezik minden év május elsején a majálist.

A terület megközelítése két útvonalon is lehetséges, mind gyalogosan, autóval vagy tömegközlekedéssel. A Várhegy utca és a Major utca felől könnyedén megközelíthető a terület autóval, gyalog és tömegközlekedéssel, azonban autóval csak a terület bejáratáig lehet közlekedni, ahol kevés lehetőség van a parkolásra. A másik bejárat a Hidegkúti úton található, közvetlen a település határában, ahol van lehetőség autó parkolásra és a BKK járatai is a terület bejáratánál állnak meg.

A Jegye-völgy erdeinek egyik jellegzetesen szép virága az illatos ibolya (*Viola odorata*), ami nem szedhető, ugyanis védett területen található. Tavaszi virágai a tavaszi kankalin (*Primula* sp.), bársonyos tüdőfű (*Pulmonaria mollis*) és a pirosuló hunyor (*Helleborus purpurescens*). A völgyet körülvevő erdőben megtalálható a kocsányos-, kocsánytalan- és a csertölgy (*Quercus robur*, *Quercus petraea*), illetve előfordul a gyertyán (*Carpinus* sp.), kőris (*Fraxinus* sp.) és a som (*Cornus* sp.) is. A bokorszíntén pedig a kökény és csipkebogyó bokor is megjelenik az erdőszéleken és tisztásokon. (INT-03)

4.4. A szél-hegyi Kálvária bemutatása

8. ábra Szél-hegy elhelyezkedése, alaptérkép: OpenStreetMap (OSM) (Forrás: saját ábra)

3. kép Szél-hegyi Kálvária keresztjei (Forrás: saját kép)

A Szél-hegy Solymár Észak-Nyugati részén a Budai-hegységben található magaslat, ahonnan csodálatos körpanoráma nyílik a vidékre. A terület megközelítése két irányból is lehetséges. Autóval és gyalogosan a Terstyánszky Ödön utca felől, a Hold utcán és a Golgota utcán keresztül közelíthető meg. Tömegközlekedéssel a Szélhegy nevű vasútállomáson leszállva a Hold utcán keresztül közelíthető meg a terület. A helyet Szél-hegyi Golgotának is nevezik, köznyelvben a „Kálvária” elnevezés is használatos. ”A Szél-hegyi Golgota elnevezés az

időjárás viszontagságaira utal, ugyanis a terepből kiemelkedő domb évszaktól függetlenül ki van téve az erős nyugati széljárásnak.” (INT-09) 1999-ben új keresztutat szenteltek fel a nagyrészt elpusztult kálvárián. A domb tetején három kereszt található, amihez egy körkörös felfele vezető út vezet, ami menten XII stáció került kialakításra. A XIV. stáció pedig egy mesterségesen kialakított barlang és ezzel zárul a golgotai kör. (INT-10) A hely egyik természeti pompáját adja a kora tavasszal virágzó védett leánykőöröcsin (*Pulsatilla grandis*), és a tiszta időben nyújtott kilátás. (INT-10)

4.5 A solymári Templom tér bemutatása

9. ábra Templom tér elhelyezkedése, alaptérkép: OpenStreetMap (OSM) (saját ábra)

4. kép Szent Mária neve templom (Forrás: saját kép)

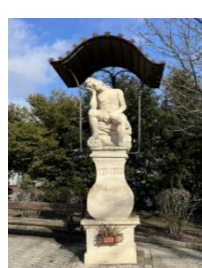
A Templom tér Solymár társadalmi és történelmi központjában helyezkedik el. Megközelítése a település minden irányából lehetséges autóval és gyalogosan, tömegközlekedéssel pedig a BKK 64-es buszcsaládja, illetve a 831 VOLÁN busz járatával közelíthető meg Budapest és a település többi része felől. Nevét az itt elhelyezkedő Szűz Mária neve-templomról kapta, ami az 1700-as évek végén épült. A templom körül kialakult tér a Templom tér, ahol egyaránt megtalálható zöldterület és burkolt felület is. Megtalálható iskola, orvosi rendelő, vásárlási lehetőségek, pékség és egy kis kávézó is és nem utolsósorban egy gondosan kialakított játszótér. A teret több emlékmű teszi nevezetessé, amik fontos szerepek játszanak a település életében, pl.: Hősi emlékmű – az első világháború solymári áldozatainak emlékére, Búsuló

5. kép Betelepedési emlékmű (Forrás: Forrás: saját kép)

6. kép Hagyomány szoborcsoport (Forrás: saját kép)

7. kép Búsuló Krisztus szobor (Forrás: saját kép)

Krisztus szobor, ami késő barokk stílusban épült, Wass Albert mellszobor, Hagyomány szoborcsoport, emlékkő a solymári svábok betelepülésének emlékére. A Templom tér a mai napig a falu igazi „szívét” adja.

5. Solymár kiemelkedő értéket képviselő zöldterületeinek értékelése

5.1. Az értékeléshez tartozó törvények áttekintése

A zöldfelületeket rengetek törvénycikk és egyéb szabály korlátozza. A törvénycikkek megtalálhatók a Nemzeti Jogszabálytárban, illetve a Településarculati kézikönyvben. Ebben a kézikönyvben a település vezetői által meghatározott és az állam által elfogadott szabályok jelennek meg, melyek kifejezetten az adott településre vonatkoznak.

2000. évi XLIII. törvény 16. § 123. pontja szerint a *”települési zöldinfrastruktúra: jellemzően zöldfelülettel borított vagy – kékinfrastruktúrájának minősülő – vízfelülettel borított területek széles körű ökoszisztéma-szolgáltatásokat nyújtó, stratégiaileg tervezett hálózata, amely a településtervben kerül meghatározásra, és az életminőség javítását, az egészség-, a klíma-, a településkép-, a környezet-, a természet- és a tájvédelem biztosítását szolgálja, amely része az országos zöldinfrastruktúra hálózatának”*

5.2. Solymár Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének 14/2016. (VII.22.) önkormányzati rendelete a helyi építési szabályzatról

- 2. § 1. pontjának g, pontja kimondja: **”Közlekedési célú közterület zöldfelületként fenntartandó része:** a közterület szabályozási tervben lehatárolt azon része, ahol a közterület felszíni rendezése során zöldfelületként kell kialakítani, fenntartani.”
- 24. pontjának 42. § 2. pontja kimondja: **”Az építési övezetekben az előírt zöldfelület legkisebb mértékét biztosító zöldfelületbe nem számítható be a gyephézagos térburkolat felülete.”**
- 39. pont 64. § 4. pontja meghatározza, hogy a zöldterületi közterületekben a minimális zöldterületi arány 70%, a beépítettség mértéke maximum 3% lehet.
- 47. pontjának 74. § 3. pontjában meghatározásra kerül a **Különleges beépítésre nem szánt terület – turisztikai, rekreációs terület** minimális zöldfelület aránya, ami 50%, illetve a beépítettség mértéke maximálisan 5% lehet, a kialakítható legkisebb telekméret pedig 3000m² lehet.
- 43. pontjának 75. § 3. pontjában meghatározásra kerül a **Különleges beépítésre nem szánt terület – fásított köztér** minimális zöldfelület aránya, ami 40%, illetve a beépítettség mértéke maximálisan 5% lehet, a kialakítható legkisebb telekméret pedig 5000m² lehet.

280/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet 3. pontjának 3. § 73. pontja: *közkert*: egy meghatározott fő funkciót szolgáló, közhasználatú közterületi zöldterület, amelyet bárki használhat;

280/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet 3. pontjának 3. § 77. pontja: *közpark*: több funkciót szolgáló, közhasználatú közterületi zöldterület, amelyet bárki használhat;

280/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet 11. pontjának **12. § (1)** Az önkormányzatnak a településtervében gondoskodnia kell a település közigazgatási területén a környezet állapotának és a polgárok egészségének megőrzése, javítása, valamint a klímavédelem és -alkalmazkodás érdekében a megfelelő mennyiségű és minőségű, változatos és összefüggő zöldinfrastruktúra-hálózat kialakításáról, fejlesztéséről, fenntartásáról, valamint megőrzéséről.

(2) A zöldinfrastruktúra-hálózatot úgy kell kialakítani, hogy az egyes elemeinek folytonossága, illeszkedése mind a beépített terület határán, mind a települések közigazgatási határán lehetőség szerint biztosított legyen.

280/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet 31. pontjának **32. § (1)** A zöldterület állandóan növényzettel fedett közterület, amely a település zöldinfrastruktúrával való ellátottságát, klimatikus viszonyainak megőrzését, javítását, ökológiai rendszerének védelmét, valamint a pihenést és testedzést szolgálja. A zöldterület általános használata szerint közpark vagy közkert.

(2) A zöldterület övezeteinek

a) közterületről akadálymentesen megközelíthetőnek és

b) az általuk szolgálta fő funkció vagy funkciók tekintetében akadálymentesen használhatónak kell lenniük.

(3) A közpark zöldterületen a rendeltetésszerű használathoz szükséges építmény és vendéglátó, kulturális, közösségi szórakoztató rendeltetést tartalmazó épület helyezhető el.

(4) A közkert zöldterületen a rendeltetésszerű használathoz szükséges építmény helyezhető el.

(5) A zöldterület övezeteiben lakás nem helyezhető el.

(6) A zöldterület övezeteiben csak az arra kijelölt helyen lehet parkolni.

(7) A közpark zöldterület zöldfelületének legalább 70 százalékát, a közkert zöldterület zöldfelületének legalább 60 százalékát teljes értékű zöldfelülettel kell ellátni.

(8) Nem kell közúti közlekedési területként jelölni a közparkokban, közkertekben elhelyezhető épületek megközelítéséhez, a területükön elhelyezhető létesítmények parkolási igényének

kielégítéséhez szükséges utakat és parkolókat, vagy az azokon keresztülvezető gyalogutakat, gyalog- és kerékpárutakat, valamint kerékpárutakat.

5.3. A Szarkavár étékelése és felmérése

Használati és funkcionális szempontok

A Mátyás-dombon álló Szarkavár területe olyan természet közeli terület, amely kiterjedése során jelentős ökológiai értékkel bír. A terület a Natura 2000 természetvédelem által védett területek közé tartozik, ezen belül pedig tájvédelmi körzet is, illetve nyilvántartott régészeti lelőhely. A Szarkavár a település egyik legfőbb régészeti lelőhelye, mivel a kezdetekben itt épülhetett az első solymári vár. Mint fentebb említettem a 4.2. pont alapján elsősorban történelmi szerepköre van. A várat a Solymári Településüzemeltetési Kft. Működteti.

A Szarkavár területe rekreációs és közösségi szerepet is betölt, mivel rendkívül vonzó kirándulóhelyet biztosít a helyi lakosoknak és az ide látogatóknak egyaránt. A vár helyszíne családi és közösségi eseményekre és egyéb szervezett programokra is egyaránt alkalmas. A turisztikai szerepéből adódóan a település pénzügyi bevételéhez hozzájárulva, a vár csak belépőjegy vásárlása esetén látogatható kijelölt időszakokban. A látogatási idős az év folyamán rendszeresen változik, amit a település honlapján találunk.

Helyi események a Szarkavárban

A solymári önkormányzat az elmúlt évtizedben lendítette fel a vár életét, előtte csak a helyiek, használták főként szabadidős tevékenységek céljából. Azonban az elmúlt években egyre több a területet népszerűsítő eseménynek adott helyet a Szarkavár, mint például megrendezésre került egy októberi Szellemjárás, egy Élő Középkor nevű program, amelyen az odalátogatók kísérhettek végig egy középkori hétköznapot.

Forgalmi terhelés

A forgalmi terhelés csak a hétvégéken, illetve nagyobb ünnepnapokon jellemző a vár környezetére, ugyanis kijelölt parkolóhely nem található a környéken ezért az ide látogatók a környező utcákban, illetve a vár melletti területen található murvás részt használják közlekedésre és parkolásra. Hivatalos parkolásra a közelben lévő vasútállomás parkolója ad lehetőséget, amely nagyjából 10 perc sétára körülbelül 700 méterre található a vár bejáratától.

Karbantartás, fenntartás

A terület karbantartásáért és fenntartásáért első sorban a helyi Településüzemeltetési Kft. a felelős. A kulturált környezet biztosításának érdekében a váraljában építettek egy igényesen

kialakított nyilvános wc-t a látogatók számára, a Major utcában, mely a látogatási idő alatt nyitva található. A területen több kihelyezett állandó hulladékgyűjtő található, amelyek hozzájárulnak a terület tisztaságának megőrzéséhez.

A vár jövője érdekében a 2024-es Településtervben több fejlesztési javaslat is született a település különböző részeinek köztük a Szarkavár vagy egyes részei felújítására. „A Solymári Vár fejlesztésével és megvalósult rendszeres üzemeltetésével komoly látogatószám és bevétel növekedést ért el a település. További középtávú fejlesztési javaslat:

- megközelítő út kiépítése,
- pályázati források felkutatása (pl. vár újjáépítésére),
- nyári táboroztatások folytatása.

A vár tervezett fejlesztései hosszú távon:

- az önkormányzat által támogatott, a helyi civilek gyűjtő munkáját dicsérő
- látványtervek alapján a vár eredeti állapotának visszaépítése,
- komolyabb turisztikai attrakciót (pl. várjátékok) kialakítása,
- részletes szakági koncepció elkészítése/elkészíttetése.

A Vár és környékének akcióterületéhez tartozik a vár melletti oktatási intézmény, valamint a Hofstadter új telephelyének létesítése is.” (Völgyzugoly Műhely Kft., 2025)

Természeti és épített értékek

Épített értékek

1. táblázat Épített értékek értékelése a Szarkavárban (Forrás: saját munka)

Elem neve	Anyaga	Szerkezeti állapot	Esztétikai állapot	Javaslat	Védettség
Régi palotaépület alapja	terméskő	Repedezett	megfelelő	Repedések javítása	műemlék
Régi öregtorony mása	fa	kopott, régies	felújításra szorul	Fa burkolat újrafestése, esetleges cseréje	nincs
Várfal	terméskő	jó	megfelelő	nincs	nincs
Kút	terméskő	felújított	megfelelő	nincs	műemlék

Természeti értékek

A várat körülvevő erdős területen több fa és cserjefaj is megtalálható (tölgyek - *Quercus* sp., akácok – *Robinia* sp.), illetve megjelennek az időszakos sziklagyepeken megtalálható növények, amelyek a területre jellemzőek.

Tájképi és esztétikai értékelés

10. ábra A Szarkavár látványkapcsolatai (Forrás: saját kép)

A 10. ábra bemutatja, hogy a vizsgált terület miért érdemes turisztikai szempontból felkeresni és meglátogatni. Bemutatja a terület főbb értékeit és fókuszpontjait.

A Jegénye-völgy és a fölé magasodó Szarkavár romjai a település táji együttese közé tartozik. A természeti és kulturális örökségek találkozása olyan tájképi minőséget eredményez, amely egyaránt hordoz tájképi, történeti és esztétikai jelentőséget. A terület tájképileg is vizuális és térélményi látványt biztosít. A sűrű tölgy-bükk elegyes lomberdő fölé emelkedő Szarkavár vertikális pontot ad a tájnak a körülötte horizontálisan húzódó erdő fölött, ezzel bővítve Solymár térélményét.

A Szarkavár mára erősen töredékes része még a mai napig kiemelkedő esztétikai látványt nyújt. A régi romok bizonyos mértékben visszaadják a vár eredeti hangulatát, azonban a felújított részek nagyban modernizálták a látványt. (lásd: 11.melléklet)

A SWOT módszer

A SWOT módszer alapján is megfigyeltem a területet és a következő pontokban eszerint értékelném és fejteném ki a terület adottságait és elemeit, illetve a továbbiakban egy térképes ábrán vizualizáltam a SWOT módszer alatt felmerült dolgokat.

- **Erősségek (Strengths):**

- történeti és kulturális örökségek megjelenése, fontos a helyi identitás kialakulásában.
- a völgy és a magaslat egymást kiegészítő tájképi kompozíciója

- látványos elhelyezkedése a kiemelkedő dombon kiemeli a területet, ezzel több látogatót és érdeklődőt vonz magához (lásd: 12. Melléklet)

- könnyű megközelítés, kialakított illemhelység

- **Gyengeségek (Weaknesses):**

- Szarkavár romjainak állapota nem mindenhol megfelelő, nincs kiépítve turisztikai infrastruktúra

- túl nagy a látogatottsági arány a jó időben ezáltal túlterhelt a terület

- várhoz vezető út állapota veszélyeztetheti az emberek testi épségét (lásd: 13. melléklet)

- időjárástól függ a látogatottsága, mivel kevés fedett terület van

- nincs kiépítve a területen történelmi vonal, táblák, amik segítségével az ide látogatók könnyebben megismerhetnék a vár történetét

- a színpad állapota felújításra szorul

8. kép Romos állapotban lévő várfalak
(Forrás: saját kép)

- **Lehetőségek (Opportunities):**

- turisztikai szempontból több szemléltető tábla kihelyezése és az infrastruktúra fejlesztése, padok kihelyezése

- oktatási és kulturális programok szervezése, illetve a közösség bevonása a terület értékeinek megőrzésének érdekében

- digitális fejlesztések különböző pályázati nevezésekkel

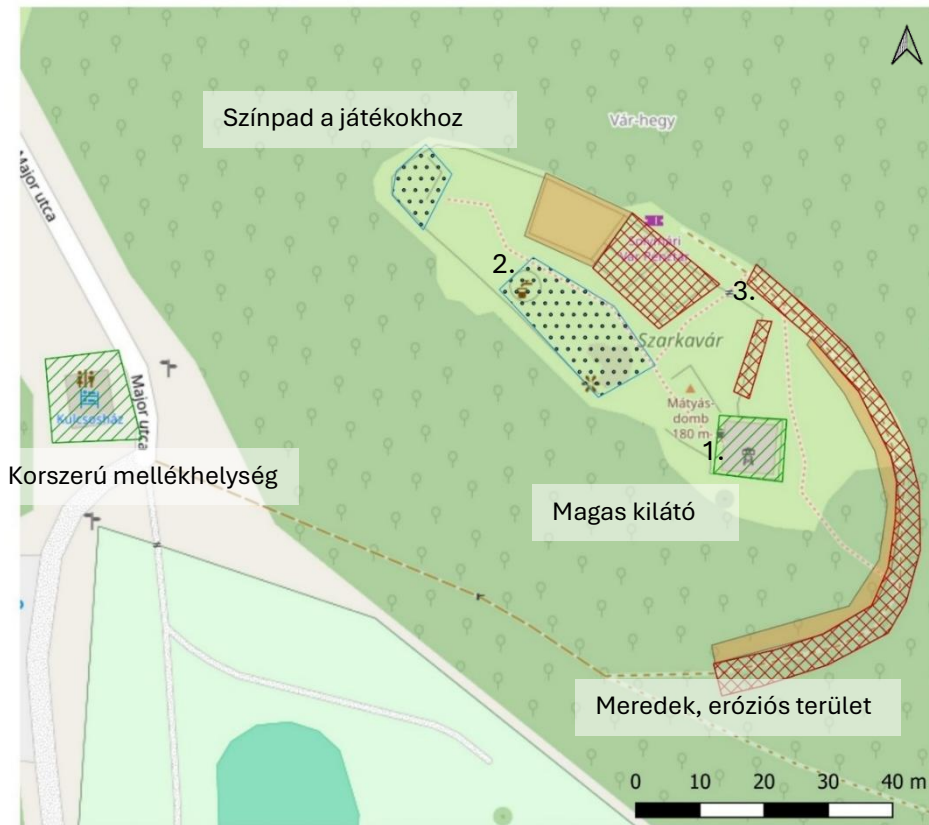
- illetve a pályázatok bevonása a műemlékvédelem fejlesztésének érdekében

- **Veszélyek (Threats):**

- túlhasználtság miatt a természet károsítása, esetleges kihasználása áll fent a területen

- kevés karbantartási munka miatti leromlás veszélyezteti a területet

- várhoz vezető úton jelentkező természetes erózió egyre veszélyesebbé teszi a vár megközelítését

Jelmagyarázat

1. Swot-analízis
- Erősség
  - Gyengeség
  - Lehetőség
  - Veszély

9. kép Szarkavár

10. kép Felújítandó kút

11. kép Romos kapuzat

11. ábra A Szarkavár SWOT elemzése térképen bemutatva, alaptérkép: OSM Standard (OpenStreetMap)
(Forrás: saját ábra)

Összegzés

A Szarkavár Solymár térségének kiemelkedő természeti és kulturális örökségeinek egyike, amely kiemelt szempontot tölt be mind tájképi mind esztétikai és közösségi szerepből. A Natura 2000 hálózatba való integráltsága, a Tájvédelmi körzetekhez való tartozása, valamint az épített örökségek jelenléte mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a térség több szempontból is kiemelt jelentőséggel bíró és védelmet élvező területek közé tartozzon.

Bár a terület karbantartás alatt áll néhány helyen megjelennek kisebb problémák is, ezek javítása és felújítása a terület turisztikai és biztonsági javulását eredményezné. Úgy gondolom a terület rendkívül kiemelt potenciálokkal rendelkezik, mind környezeti, mind turisztikai szempontból és ezek megfelelő ötvözése még sokáig népszerű kirándulóhelyként tarthatja fent a solymári Szarkavárat.

5.4. A Jegenye-völgy értékelése és felmérése

Használati és funkcionális szempontok

A Jegenye-völgy Solymár nagyobb egybefüggő növényzettel borított részei közé tartozik mivel szinte teljes területét erdő borítja. Funkcionális és használati szerepei azonban eléggé összetettek, nem csak ökológiai, de rekreációs és turisztikai szempontból is jelentős. A terület napi szinten látogatott és több bejáraton át is megközelíthető.

A terület több részre osztható és mindegyik különböző funkciót tölt be. A Jegenye-völgyet alkotja maga a völgy, vagyis a tisztás, ami kikapcsolódásra és játékoknak ad teret, a Paprikás-patak vízesése, amely természeti szépségével bővíti a terület adottságait, funkciója a kikapcsolódás és a természethez való kapcsolódás. Történelmi funkciót a Rózsika-forrás tölt be a területen, míg a sárga homokos sziklafalnak természetvédelmi funkciója van.

Első fő funkciója a természetvédelmi és ökológiai szerep, ugyanis a Jegenye-völgy és a Paprikás-patak környéke a Natura 2000 természetvédelmi terület részét képezik, ezen felül a Budai Tájvédelmi Körzet része is, mint ezt korábban említettem (4.3. pont). A területen ezen felül számos állat és növényfaj is megtalálható, melyek a település ökológiai felépítésében meghatározó szerepet játszanak.

Rekreációs és turisztikai szerepe is rendkívül fontos, mivel főleg hétvégénként nagyon sok kiránduló látogatja úgy a helyeik, mint a környékbeli településekről. Sportolás szempontjából is kiemelkedő, ugyanis alkalmas területet biztosít a terepfutásra és biciklizésre. Turisztikai szempontból néhány pad, pihenőterület, (ezek állapota az elmúlt években nagyon leromlott (lásd: 14. melléklet)) illetve tűzrakásra (sütögetésre) alkalmas hely is megtalálható. Klimatikus és egészségügyi szerepe pedig megfelelőbbé teszi a település klímáját, hozzájárul a levegő minőségének javításához és mérsékeli az esetleges hőingadozásokat.

Helyi események a Jegenye-völgyben

A völgy a mai napig otthon ad és adott a település különböző eseményeinek. Régebben éveken keresztül itt került megrendezésre a solymári majális, melyet minden május elsején tartottak, azonban most már ez az esemény átkerült máshova a településen belül. Ezen kívül a területen idén került megrendezésre a Szalamandra RUN futóversenynek, amely nagy figyelemnek örvendett a helyeik körében.

Forgalmi terhelés

A völgy a gépjármű forgalom által egész évben elzárt, csak különleges eseményekkor és külön engedéllyel lehet behajtani a területre és akkor is csak egy meghatározott időre, csak a Major és a Várhegy utca irányából. A parkoló autók sűrűsége azonban szinte minden forgalmasabb napon gondot jelent. Mint említettem a völgyet több irányból is meg lehet közelíteni egy ideig autóval, utána gyalogosan. Az egyik közvetlen Budapest és Solymár határában van, ahol az út mentén van csak lehetőség parkolásra. Az út menti parkoló azonban nem hivatalos és már a kora délelőtti órákban megtelik. A völgy Major utca és a Várhegy utca felőli bejáratánál a parkolási lehetőség csak pár autó parkolására elegendő, ami azt eredményezi, hogy az autó tulajdonosok nem védve a zöldterületeket vagy az ott lakókat, mondhatnám azt, hogy össze vissza parkolnak a környező utcákban.

Karbantartás, fenntartás

A terület karbantartásáért és fenntartásáért a helyi Településüzemeltetési Kft. a felelős. Továbbá a helyi lakosok és turisták is hozzájárulnak a völgy tisztaságának megőrzéséért a kihelyezett szeméttároló egység használatával. (lásd. 15. Melléklet)

Természeti és épített értékek

Épített értékek

2. táblázat Épített értékek értékelése a Jegyene-völgyben (Forrás: saját munka)

Elem neve	Anyaga	Szerkezeti állapot	Esztétikai állapot	Javaslat	Védettség
Millennium-emlékkő	terméskő	jó	megfelelő	-	-
Májusfa	fa	kopott, régies	felújításra szorul	teljes csere	-
Rózsika-forrás	terméskő	teljesen elhanyagolt	felújításra szorul	teljes körű felújítás	-
Kremzer Ferenc emlékhely	terméskő	jó	megfelelő	-	-

Természeti értékek

A völgyben élő növényzet tükrözi a helyi tölgy-bükk elegyesek felépítését. Növényzete a nyári viharoknak köszönhetően néhol kicsit veszélyes állapotba került, illetve az elhanyagoltság jellemzi a kiemeltebb közösségi területeket is.

Tájképi és esztétikai értékelés

12. ábra A Alsójegenye-völgy és a Paprikás-patak látványkapcsolatai (Forrás: saját kép)

A 12. ábra bemutatja, hogy a vizsgált terület miért érdemes turisztikai szempontból felkeresni és meglátogatni. Bemutatja a terület főbb értékeit és fókuszpontjait.

Tájképileg a terület egy egybefüggő erdőterületet tár az ide érkezők elé. Természeti értékei egyaránt történeti és esztétikai jelentőséggel is felruházzák a helyet. A völgyön végig futó patak változatos domborzatával és néhol előforduló meredek sziklafalaival nyújt különleges látványt, amit a patak középső szakaszán található vízesés egészít ki. (lásd: 16. melléklet)

A jegenye-völgy esztétikailag tiszta és igényes, mind közelről és távolról megfelelő látványt nyújt az ide érkezőknek. Esztétikai szempontból az egyetlen dolog, ami a látványt kicsit kellemetlenebbé teszi az a területen található hidak állapota. (lásd: 17. Melléklet)

A SWOT módszer

A SWOT módszer alapján is megfigyeltem a területet és a következő pontokban eszerint értékelném és fejteném ki a terület adottságait és elemeit, illetve a továbbiakban egy térképes ábrán vizualizáltam a SWOT módszer alatt felmerült dolgokat.

- **Erősségek (Strengths):**
  - természeti értékek gazdagsága, mint például a természetes patak völgy és a völgy felső szakaszán található 4-5 méteres vízesés. (lásd: 16. Melléklet)
  - remek kirándulási és kikapcsolódási lehetőség
- **Gyengeségek (Weaknesses):**
  - túl nagy a látogatottsági arány a jó időben ezáltal túlterhelt a terület

- a fenntartás hiánya is erősen jellemzi a patak völgyet, mivel a fahidak és átkelők állapota veszélyes és nem megfelelő, néhol hiányzik és ideiglenes elemekkel van megoldva az átkelés a patak fölött (lásd: 17. Melléklet), illetve a kihelyezett padok állapota sem megfelelő állapotú
- a patak szezonális vízhozama, ami a nyári időszak jelentős részében kiszárad (lásd: 18. Melléklet)

*12.kép Rossz állapotú pad és asztal a Jegénye-völgyben
(Forrás. saját kép)*

- **Lehetőségek (Opportunities):**

- turisztikai szempontból lehetne kihelyezni több táblát, fejleszteni az infrastruktúrát oktatási programok, illetve a közösség bevonása a terület értékeinek megőrzésének érdekében
- új hidak, illetve biztonsági korlátok kihelyezése az emberek védelmének érdekében, több kuka elhelyezése a területen, hogy az emberek ne a tisztásokon és sütögető helyeken hagyjanak szemetet szétszórva
- több pad és ülőfelület kihelyezésével kellemesebb helyet lehetne teremteni a völgyben mivel az oda látogatóknak nem sok lehetőségük adódik a séta során egy esetleges pihenésre

- **Veszélyek (Threats):**

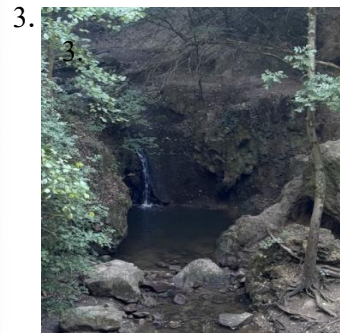
- a nagy érdeklődés miatt a természet károsítása, esetleges kihasználása áll fent
- hiányzó hidak és biztonsági korlátok hiányában a meredek sziklafalak és szakadékok mellett vezető ösvények rendkívül veszélyesek. (lásd: 19. Melléklet)

13.kép Kiszáradt patakmeder a Paprikás-patak helyén (Forrás: saját kép)

14.kép Leszakad híd a Paprikás-patak mentén (Forrás: saját kép)

15.kép Paprikás-patak 4-5 méteres vízésése (Forrás: saját kép)

Jelmagyarázat

Swot-analízis

Erősség

Gyengeség

Lehetőség

Veszély

Paprikás-patak

13. ábra A Jegenye-völgy SWOT elemzése térképen bemutatva, alaptérkép: OSM Standard (OpenStreetMap) (Forrás: saját ábra)

Összegzés

A Jegénye-völgy területe rengeteg természeti értéket foglal magába, ezáltal Solymár legjelentősebb természeti értékét képviseli, azonban az elmúlt években megnőtt látogatottsága miatt erősen leromlott a túraútvonal állapota, amely miatt balesetveszélyes és kevésbé vonzó lehet az ide látogatók részére. A hidak rossz állapota és esetleges hiánya megnehezíti a patakon való átkelést, ezen felül a nyári viharok által keletkezett fák kidőlése vagy ágak letörése a mai napig veszélyes állapotban van. A természet és ember által okozott károsodások véleményem szerint javíthatók, azonban ezek javítása a terület túlzásfoltosságát eredményezni, mert minél jobb állapotban van annál kedvezőbb kirándulóhellyé válik, amely nagyobb károsodásokhoz vezethet.

Összességében elmondható, hogy a kiemelkedő ökológiai és turisztikai értéket biztosító terület Solymár egyik legfontosabb zöldterülete, amely megóvása mindenki számára fontos, hogy a jövő nemzedéke is élvezhesse ezt a csodás zöld környezetet.

5.5. A szél-hegyi Kálvária értékelése és felmérése

Használati és funkcionális szempontok

A szél-hegyi Kálvária Solymár Észak-nyugati részén található és a Szélhegy vasútállomás fölött helyezkedik el. Több funkcionális szempontot is betölt a 241m-es hegy. (INT-16) Az első és legfontosabb funkciót a vallás tölti be, ugyanis itt található a Kálvária, ami egy keresztény hagyományhoz kapcsolódó kegyhely. A hegyen megtalálható a keresztút 14 állomása (lásd: 20. Melléklet), amely Jézus Krisztus keresztre feszítését jelképezi és mutatja be. Ezáltal a terület egy szakrális térnek nevezhető.

A terület rekreációs és turisztikai szerepköröket is betölt. Népszerű túracélpont a helyi lakosok és természetjárók körében. Ezenfelül kilátó pontként és geodéziai mérőpontként is szolgál a domb teteje (lásd. 21. Melléklet). A környéken élő kutyások körében is népszerű helynek számít ezáltal ők adják a terület állandó napi szintű látogatottságát. Szerencsére a terület nem túlzásfolt, ebből adódóan mindig megfelelő kikapcsolódást nyújt az ide látogatóknak, akik egy kicsit kiakarnak szakadni a hétköznapi zajokból és feszültségből.

Természetvédelmi funkciói is vannak a területnek mivel az egész Szél-hegy természetvédelmi szempontból szigorúan védett. Több védett növényvilági ritkaság található meg a területen, mint ahogy ezt már említettem is, a leánykőkörörcsin és a kífészű hangyabogáncs. A viszonylag kevesebb látogató miatt szerencsére a terület növényzete nincs kitéve nagy terhelésnek.

A helyi oktatási intézmények is gondos odafigyeléssel és előszeretettel kirándulnak ide a diákokkal oktatási szándékkal. De annak érdekében, hogy a hegyet megóvják pl.: táblával jelzik, hogy a biciklizés kerülendő a területen.

Külön zöldfelületi funkciói nincsenek a helynek ugyanis az egész hegy a Kálváriának nyújt otthont. Nagyobb síkfelületek se találhatók itt, amik az aktív kikapcsolódásnak tudnának otthont adni, ugyanis az egész terület sziklás vagy apró kavicsok és kődarabok borítják.

Forgalmi terhelés

Forgalmi terhelés alól mentes a terület mert nem a főútról nyílik az ide vezető út, hanem egy mellékutcából (Hold utcán haladva, majd az abból nyíló mellékutcán a Golgota utcán keresztül). Azonban, ha valaki mégis autóval érkezik nem talál kialakított parkolót a környéken, ezért a Kálvária hegy tövében és a környező kisutcákban tud csak parkolni.

Karbantartás, fenntartás

A terület karbantartásáért és fenntartásáért a helyi Településüzemeltetési Kft. a felelős első sorban, a terület tisztaságáért, és a 14 stáció és a Golgota megóvásáért. Úgy vélem, hogy területen mindenképp zajlanak éves karbantartási munkák, azonban erről pontos információt nem tudtam szerezni.

Helyi események a Szél-hegyen

A terület fő és egyetlen kiemelkedő eseménye a Húsvéti Keresztút-szentmise, amely a helyi katolikus vallás körében egy nagyon népszerű eseménynek számít. Továbbá a helyi óvodások és kisiskolások látogatják a területet odafigyelve, hogy a környezetnek és az éppen akkor virágzó védett leánykökörcsinnek ne essen bántódása.

Természeti és épített értékek

A Szél-hegy növényzete a védett növényeken kívül nem túl kiemelkedő, nagyrészt száraz gyepek, sziklagyepek és cserjések borítják. Védett növényei: Leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*), kisleánykökörcsin (*Pulsatilla nuttalliana*), hangyabogáncs (*Jurinea mollis*).

16. kép *Jurinea mollis*, (Forrás: <https://so.hu.museum-digital.org/object/719412>)

17. kép *Pulsatilla grandis*, (Forrás: <https://vm-magazin.hu/leanykokorcsin-viragzas/>)

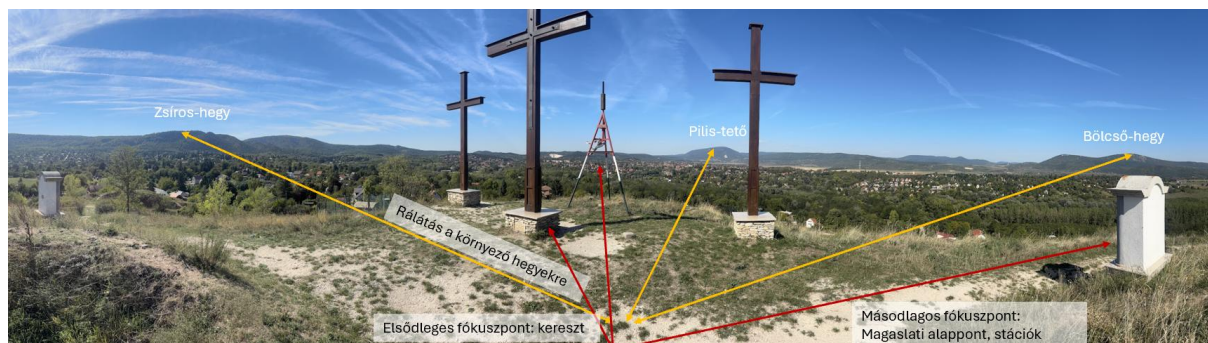
Épített értékek

A kálvária a település táji és történelmi arculatát is jelentősen meghatározza. Az itt megtalálható keresztút stációi, a kápolna és a környező keresztek mind épített értékeknek számítanak.

3. táblázat Épített értékek értékelése a Szél-hegyen (Forrás: saját munka)

Elem neve	Anyaga	Szerkezeti állapot	Esztétikai állapot	Javaslat	Védettség
I- XIV. stáció	Mészkö,Márvány	Stabil	felújított, mohásodás	Magasnyomásúval átmosni, megtakarítani	-
Katolikus Kápolna	Mészkö	Stabil	újszerű	nincs	-
Három kereszt	Fa	Stabil	újszerű	nincs	-
Geodéziai mérőpont	Fém	Stabil	Újszerű	nincs	-

Tájképi és esztétikai értékelés

14. ábra Szél-hegy, Kálvária látványkapcsolatai (Forrás: saját kép)

A 14. ábra bemutatja, hogy a vizsgált terület miért érdemes turisztikai szempontból felkeresni és meglátogatni. Bemutatja a terület főbb értékeit és fókuszpontjait.

A település fölé magasodó Szél-hegy különleges esztétikai szereppel bír. A domb tetejéről elénk táruló panoráma nem csak Solymár sokszínű képére enged betekintést de a Pilis és a Budai-hegység domboldalaira is tökéletes kilátást nyújt. Gondozása és karbantartása megfelel a település és a környezet esztétikájának, ugyanis fontos az épített és a természetes elemek

egyensúlya. A Kálvária kialakítása során látszik, hogy természetes anyagokat használtak és ezáltal tájképileg se tűnik ki a természetes környezetből. Azonban a területen újonnan megjelenő urbanizáció nagyban befolyásolhatja a terület esztétikai és tájképi szerepét, mivel egyre jobban elveszti természetes hatását. Ugyan még nem teljes mértékű az urbanizáció a területen és főként inkább mezőgazdasági telkek található körülötte, de az elmúlt időszakban újonnan belakott területté vált.

A SWOT módszer

A SWOT módszer alapján is megfigyeltem a területet és a következő pontokban eszerint értékelném és fejteném ki a terület adottságait és elemeit, illetve a továbbiakban egy térképes ábrán vizualizáltam a SWOT módszer alatt felmerült dolgokat.

- **Erősségek (Strengths):**

- a természet közelsége és az itt kialakított épített elemek természetes hatásának egyensúlya
- a vallási jelentőségek
- a terület fő erőssége azonban a védett növényfajok megjelenése és pompája

- **Gyengeségek (Weaknesses):**

- nagy gyengeségnek számít az egyre növekvő urbanizáció a területen, új házak és épületek létesítése, a terület benépesítése
- ide tartozik még, hogy rendkívül kevés a parkolóhely a területen
- vannak infrastrukturális hiányok is, például nincs kihelyezett ülőfelület a területen, ami az ide látogató idősebb generációnak nehézséget okozhat

- **Lehetőségek (Opportunities):**

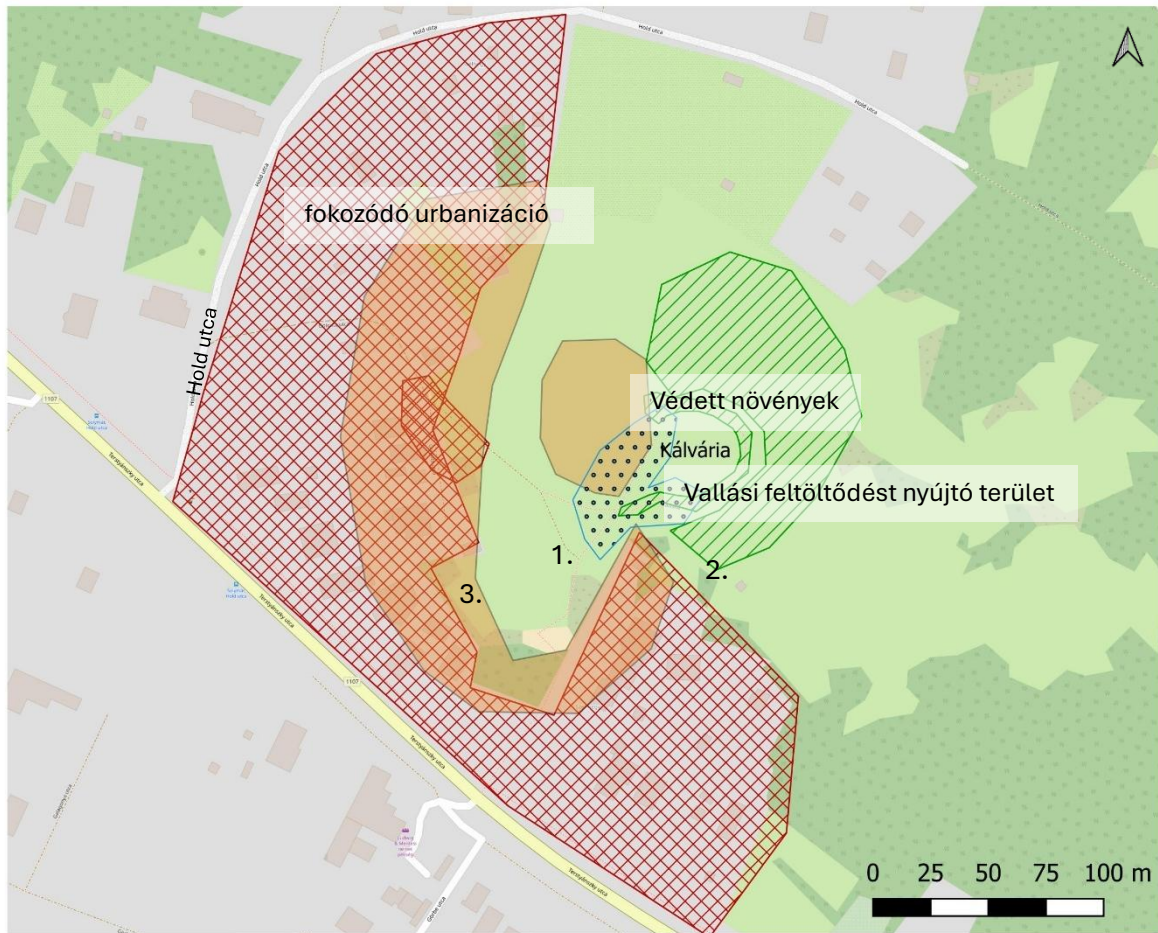
- oktatási és turisztikai szempontból lehetne kihelyezni több táblát, melyek a hely főbb jelentőségeit, növényeit és történetét mutatják be,
- túraútvonalak összekötése a területtel

- **Veszélyek (Threats):**

- fokozódó urbanizáció, ami veszélyezteti az itt lévő természetvédelmi területet és védett növényeket
- időjárás is veszélyezteti a területet mivel a talaj nem túl stabil és ezáltal keletkeztek már olyan területek, amik omlás – vagy csuszamlásveszélyesek (lásd: 22. Melléklet)

18. kép Vallási szimbólumot jelképező keresztek (Forrás: saját kép)

Jelmagyarázat

Swot-analízis

- Erősség
- Gyengeség
- Lehetőség
- Veszély

19.kép Az erózió nyomai a Szél-hegyre vezető úton (Forrás: saját kép)

20.kép A Szél-hegyre vezető kálvária út (Forrás: saját kép)

21.kép Fokozódó urbanizáció veszélye (Forrás: saját kép)

15. ábra A Szél-hegy SWOT elemzése térképen bemutatva, alaptérkép: OSM Standard (OpenStreetMap)(Forrás: saját ábra)

Összegzés

A Szél-hegy a település egyik kiemelkedően fontos pontja, amely egyszerre tölt be rekreációs, vallási és természetvédelmi szerepkört, amellyel Solymár értékeit gazdagítja. Az épített és a természetes elemek harmonikus illeszkedése átmenetet képez a település és a természet között. A Kálvária vallási és közösségi szerepe nem csak a keresztény hagyományokat tartja életben, de a hely identitását is őrzi. Vallási jelkép és a természet egymást erősítve adják a hely nyugtató hangulatát és alkotnak egy erős egységet. A védett növényfajok pedig csak tovább növelik a hely értékét.

Azonban a területet az elmúlt években egyre jobban érintette az urbanizáció és a rekreációs túlhasználtság. A növekvő házszámok egyre közelebb kerülnek a természetes területhez ezzel veszélyeztetve az itt élő növényfajokat és állatfajokat. Ezen a látogatószám növekedése is határozottan ront a terület helyzetét, ugyanis a fokozódó látogatottság talajerózióhoz és taposásos károkhoz vezethet.

A Szél-hegy nem csupán vallási és rekreációs szempontból fontos része a területnek, de tájképileg is meghatározó eleme.

5.6. A solymári Templom tér értékelés és felmérése

Használati és funkcionális szempontok

A solymári Templom tér a település egyik központi és leglátogatottabb helyszíne és ennek köszönhetően jelentős közösségi szereppel bír, remek elhelyezkedésének köszönhetően nap mint nap sokan fordulnak meg a területen, legyen szó áthaladó vagy akár ide érkező forgalomról. A területet határoló utcák a Kossuth Lajos utca és a Templom tér, melyek segítségével a tér minden irányból megközelíthető. A terület egyik lefőbb előnye és jellemzője, hogy több generáció számára is nyújt kikapcsolódási, sportolási, vagy egyéb lehetőségeket. A tér közvetlen szomszédságában elhelyezkedő általános iskola tanulói és a helyi lakosok is előszeretettel használják a területet különböző, számukra megfelelő célokra. Főként azonban az áthaladó forgalma a nagy, az itt megálló helyi buszjáratoknak köszönhetően, ugyanis sokan használják a területet tömegközlekedési csomópontként. Illetve állandó áthaladó forgalmát adja a területet körülvéző különféle szolgáltatási helyek látogatói. Állandó látogatóit pedig a téren lévő játszótérre érkező kisgyerekek és szüleik adják, mivel a játszótér egy biztonságos és kellemes környezetet nyújt a gyermekek számára, ahol az anyukák nyugodtan engedhetik a gyermekeiket játszani. A fiatalok előszeretettel használják ki a tér sajátos funkcióit és bicikliznek körbe-körbe

a burkolt járófelületen vagy szaladgálnak a nagyobb füves és fákkal árnyékolt részen, amely egyaránt alkalmas a pihenés vagy akár piknikezésre is.

Funkciós szerepek

A tér kialakítása átgondolt és több funkciós teret is magába foglal. A terület egy nagy részét egy viszonylag nagyobb burkolt felület fedi, ami különböző architektúrákkal van ellátva, mint például padokkal, kúttal és különböző cserjés foltokkal. A burkolt térről tovább haladva két irányban is megkerülhető a közepén álló Szűz Mária Neve Templom, a két út a templom mögött egymásba is fut és ezáltal körbejárásra is alkalmat ad, akár mint egy körsétány. A templomot körbevevő terület egy nagyobb zöld felület (lásd: 23. Melléklet), amelyet az azt körbevevő út határol. A tér megfelelő kialakítását az is mutatja, hogy szinte minden oldalról parkolóhely szegélyezi (lásd: 24. Melléklet) és ezáltal sok gépjárműnek nyújt parkolási lehetőséget. Ennek ellenére bizonyos időszakokban gondot okoz a parkolóhelyek hiánya. A Templom tér több funkciónak is otthont ad. Elsősorban a játszótér a fő használati funkciója, azonban akár sportolásra és kisebb távú futásra is alkalmas a körsétány. Emellett a pihenés funkciójának is eleget tesz a kihelyezett padokkal és a füves területekkel, ahova ki lehet ülni, ha az ember egy kicsit a zöldebb környezetre vágyik, ugyanis a fák és kisebb cserjés kiemelt virágágyasok és területek nem csak árnyékot adnak és esztétikai szerepet nyújtanak, hanem a terület mikroklímáját is javítják és szabályozzák. A tér az egyik legfogatosabb szerepet játssza a település közösségi életében és annak közösség-szervezésében azzal, hogy otthont ad különféle eseményeknek, mint például a Solymári Búcsú, a Sörfesztivál vagy akár kisebb helyi hagyományokat őrző eseményeknek is. A terület évek óta otthont ad a helyi műjégpályának is, ami hatalmas forgalomnak örvend akár a szomszédos település lakói körében is.

Forgalmi terhelés

Forgalmi terheltség szempontjából teljes egészében terhelt területről beszélhetünk mivel, mondhatni ez a hely a település egyik tengelye és nagyon sokan haladnak itt át napi szinten. Mindamellett, hogy megfelelő autós közlekedésnek ad teret a buszmegállók végett is rendkívül forgalmas területnek mondható, ezáltal biztosítva helyi településekkel az összeköttetést.

Karbantartás, fenntartás

A Templom tér karbantartásáért és fenntartásáért első sorban Solymár Nagyközség Önkormányzata a felelős. Az önkormányzat által erre kijelölt felelős személy/(személyek) gondoskodik a tér tisztaságáról és ápoltságáról, a növények öntözéséről és egyéb gondozási és esztétikai feladatáról is. Ezek a feladatok magukba foglalják az utcabútorok tisztántartását és a

szemetesek ürítését, a burkolt felületek karbantartását, illetve esetleges javítását. Emellett a tér közepén álló Szűz Mária templomot a Római Katolikus Egyház tartja fent. A tér területén található szobrok karbantartásáról pontos információt sajnos nem találtam, azonban úgy gondolom a szobrok fenntartásáért a helyi önkormányzat és a helyi katolikus egyház felel, attól függ az adott szobor kinek a tulajdonát képezi. A tisztaság megőrzésében a helyi lakosok is szerepet játszanak.

Helyi események a Templom téren

A Templom tér Solymár egyik legfontosabb közösségi tere, amely évtizedek óta meghatározó helyszíne a település kulturális és társadalmi életének. A tér számos eseménynek ad otthont, amelyek közvetlenül hozzájárulnak a helyi identitás és közösségi összetartozás erősítéséhez. Az elmúlt évtizedek egyik legjelentősebb eseménye a helyi lakosok körében igen nagy érdeklődéssel bíró Solymári Búcsú volt. Hosszú éveken keresztül ez a nagy múltú esemény a Templom Téren került megrendezésre. Bár az utóbbi években a búcsú új helyszínre települt át, emléke és a térhez kötődő szerepe továbbra is élénken él a lakosság emlékezetében.

Továbbá még rengeteg számos esemény kerül megrendezésre a Templom tér és környékén, amelyek színesítik a település életét, mint például a Schwabenfest keretén belül a szüreti felvonulás, ami a helyi iskolások és óvodások kedvelt eseménye. Egyházzal kapcsolatos eseménynek is helyet ad a Templom tér, mint például az Úrnapi virágszőnyeg és körmenet ami egy több évtizedes múltra visszatekintő hagyomány. Nem utolsó sorban többször megrendezésre került a téren a Solymári Chili Fesztivál, ami egy különleges ízvilágnak adott otthont és nem utolsó sorban családi programokkal és zenés eseményekkel társult, azonban sajnos ez az utóbbi években már nem kerül megrendezésre.

Természeti és épített értékek

Növényzet

A területen több fajta növényzet megtalálható, vannak köztük nagyobb fák, cserjék és kisebb lágyszarú növények. A terület növényzete a helyi Településüzemeltetési kft.-nek köszönhetően minden évszakban változatos és a térhez illő.

Épített értékek

A Templom tér nem csak vallási és közösségi szerepet tölt be, hanem épített értékei révén történeti és eszmei szerepet is játszik. A téren található épített értékek emlékeztetnek a település

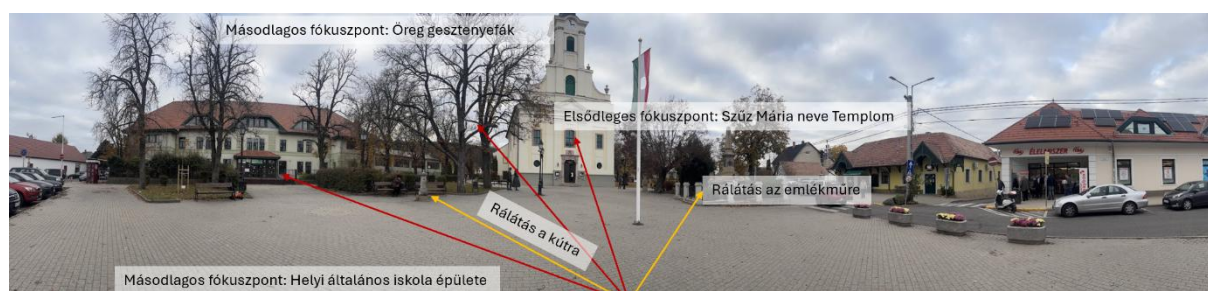
fejlődésére és tükrözik a múltját. A következő táblázatban összegyűjtöttem a Templom téren található épített elemeket és anyaguk és jelenlegi állapotuk alapján értékeltem őket.

4. táblázat Épített értékek értékelése a Templom téren (Forrás: saját munka)

Elem neve	Anyaga	Szerkezeti állapot	Esztétikai állapot	Javaslat	Védettség
Szűz Mária templom	kő és tégl	Stabil	felújított	nincs	Műemlék épület
Manninger Miklós emlékkő	kő	stabil	újszerű	nincs	nincs
Kereszt 1 (művház előtt)	Mészkö	repedt, stabil	mohásodás, porosodás	Magasnyomásúval átmosni, megtakarítani	Helyi jelentőségű védett műtárgy
Kút	-	stabil	mohásodás, porosodás	Magasnyomásúval átmosni, megtakarítani	nincs
1924-45 elesett és eltűnt hősök emlékmű	mészkö	stabil	mohásodás, porosodás	Magasnyomásúval átmosni, megtakarítani	Helyi jelentőségű védett műtárgy
Nagymagyarország emlékmű	-	stabil	kicsit sáros	egyszeri takarítás	nincs
1946 Kitelepítési emlékmű	mészkö	stabil	újszerű	egyszeri takarítás	nincs
Letelepedési emlékmű	-	stabil	újszerű	nincs	nincs
Kopjafa	fa	stabil	újszerű	a kopjafa aljába valamiféle alapozás, hogy ne csapódjon föl a sár	nincs

Wass Albert szobor	-	repedt	sáros	Magasnyomásúval átmosni, megtakarítani	nincs
Joseph Milwiz szobor	mészakő	stabil	újszerű	egyszeri takarítás	Helyi jelentőségű védett műtárgy
Népi viseletű háaspár szobor	-	stabil	újszerű	nincs	nincs
Dr. Jablonkay István Helytörténeti Gyűjteménye	-	stabil	újszerű	nincs	Műemlék épület

Tájképi és esztétikai értékelés

16. ábra Templom tér látványkapcsolatai (Forrás: saját kép)

A 16. ábra bemutatja, hogy a vizsgált terület miért érdemes turisztikai szempontból felkeresni és meglátogatni. Bemutatja a terület főbb értékeit és fókuszpontjait.

A Templom tér tájképileg és esztétikailag is megfelel és beillik a település környezetébe, növény és anyaghasználata se kirívó, színhasználata egyszerű és egységes sémát követ. Ugyan azokat az elemeket használták itt is mint a település többi részén ezzel egy egységet felállítva. A köztér megfelel a település és az állam által is előírt törvényeknek, ezen felül megfelel a zöldfelület és az épített felület aránya is. Helyi sajátossága a helynek nincsenek ugyanis nem található semmi féle helyi építőipari anyag, amit a területen lehetne alkalmazni.

A SWOT módszer

A SWOT módszer alapján is megfigyeltem a területet és a következő pontokban eszerint értékelném és fejteném ki a terület adottságait és elemeit, illetve a továbbiakban egy térképes ábrán vizualizáltam a SWOT módszer alatt felmerült dolgokat.

- **Erősségek (Strengths):**

- a zöldfelület és a burkolt felület megfelelő aránya, a játszótér ép és biztonságos környezete, illetve a burkolt felületek megfelelő minősége
- a központi elhelyezkedése és az itt megtalálható vallási és történeti szempontból fontos emlékművek is kiemelkedőek

22.kép A Templom téri játszótér játékos díszítése (Forrás: saját kép)

- **Gyengeségek (Weaknesses):**

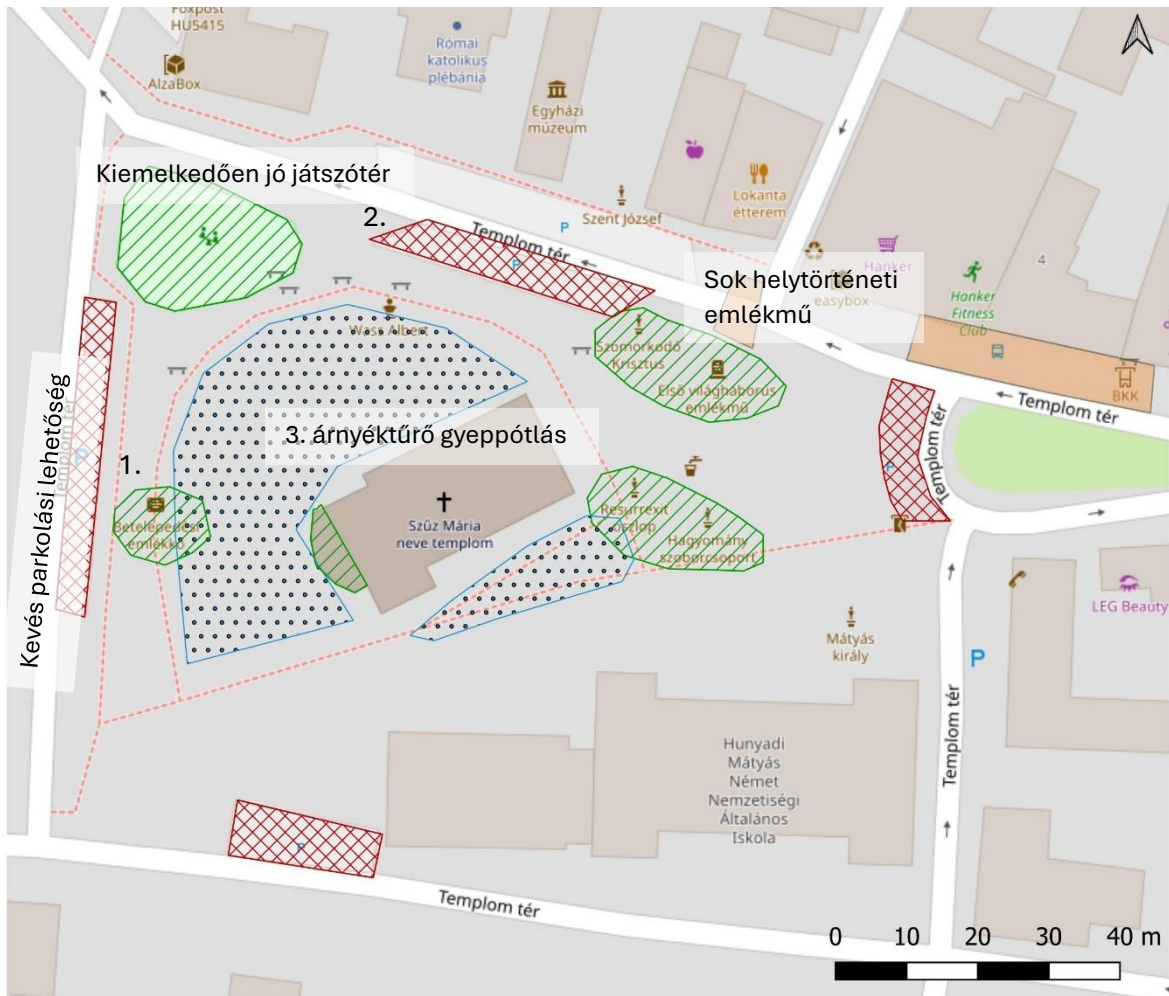
- az első, ami feltűnik az a zöldfelületen található fű rossz minősége ugyanis nem túl szép és sűrű (lásd: 25. Melléklet)
- rendkívül korlátozott pakolási lehetőség

- **Lehetőségek (Opportunities):**

- zöldfelület fejlesztése, esetleg több virágos növény ültetése megfelelően díszítené a teret
- több pihenő és pad kihelyezése asztalokkal
- kulturális programok további szervezése is tovább lendítené a közösségi szerepét
-

- **Veszélyek (Threats):**

- fokozódó forgalom, ugyanis a nap bizonyos szakaszaiban rendkívül magas a területen áthaladó autók aránya ezzel feszélyezve az ide érkező kisgyerekes anyukákat
- területre esténként kijáró fiatalok hanyagsága, akik több mások, főként a kisebb gyermekek számára veszélyes és káros dolgot hagynak rendszeresen a területen

Jelmagyarázat

Swot-analízis

Erősség

Gyengeség

Lehetőség

Veszély

23.kép Letelepedési emlékmű
(Forrás: saját kép)

24. kép Zsúfolt parkolási lehetőség
a tér mellett (Forrás: saját kép)

25.kép Kiegészített és kiszáradt zöld,
füves terület (Forrás: saját kép)

17. ábra A Templom tér SWOT elemzése térképen bemutatva, alaptérkép: OSM Standard (OpenStreetMap)

Összegzés

Összességében úgy gondolom, hogy a Templom tér a település leggondozottabb és leginkább karbantartott központi területe. Növényvilága és épített elemei rendszeres gondozást és karbantartást kapnak a Településüzemeltetési Kft. által, ezáltal szinte mindig megfelelő műszaki és esztétikai állapotban van a terület. A tér harmonikusan illeszkedik a településhálózatba és egyensúlyban tartja a vallási és a modern funkciókat a település központjában.

Növényzete ápolts és egészséges, a tér szerkezetéhez illeszkedik és ezzel biztosítja a természetes hatást a település közepén. A fasorok és facsoportok lombfelületükkel megfelelő árnyékot biztosítanak és kedvező mikroklímát teremtenek az ide érkező látogatóknak.

Megállapítható, hogy a tér használata sokrétű, azonban használati funkcióit az elmúlt években kinőtte a megnövekedett népességszám végett.

Összességében megállapítható, hogy a Templom tér állapota megfelelő, az egyensúly a vallási és a modern funkciós használat között kiegyensúlyozott, azonban a későbbiekben ezek megtartása érdekében javasolt a funkciós igények és a zöldterületi értékek megőrzésének összehangolása.

6. Javaslatok

A következőben a kiválasztott és vizsgált zöldterületek fenntartására, kezelésére, gondozására, és karbantartására teszek javaslatokat és emelet kisebb fejlesztésekre vonatkozó javaslatok is megfogalmaztam. A javaslatok kifejtését területenként külön szedtem.

A felmérések és személyes tapasztalatok alapján arra a következtetésre jutottam, hogy a **Szarkavár** területe kisebb fejlesztésekre szorul. Javasolataim a vár területén és környezetében megtalálható apróbb hiányosságokra irányulnak, illetve a veszélyes területek fejlesztésére.

1. Az első számú javaslatom a terület infrastrukturális fejlesztésére vonatkozóan, hogy helyezzenek ki interaktív és QR-kóddal ellátott táblákat az idelátogatók részére, hogy egyszerűbben és jobban megismerhessék a vár múltját, történetét és az elmúlt évek fejlesztéseit. Személyes beszélgetésem alatt Solymár alpolgármester asszonya Zakarné Varjas Kata, megerősítette gondolataimat, hogy ezek a fejlesztések már tervben vannak.

2. A második javaslatom az ide érkező látogatók érdekét szolgálná, azzal, hogy kerüljön kihelyezésre több pad és asztal, amin az idelátogatók megpihenhetnek, elfogyaszthatják az ételüket.

26. kép Szarkavár üres területe (Forrás:saját kép)

18. ábra Javaslat a Szarkavár területén elhelyezendő padokra (Forrás: saját ábra)

3. Az utolsó és egyben legfontosabb javaslatom a várba vezető útra terjed ki. Az út meredek és balesetveszélyes állapotban van, ezáltal nehéz a vár megközelítése az idelátogatók számára. A személyes javaslatom egy védő, kapaszkodó korlát telepítése az út két oldalán, amely nagyban segítené a fel és le közlekedést és biztonságosabbá tenné azt. Sajnos személyes beszélgetésem során az alpolgármester asszonnyal kiderült, hogy egyelőre ezeknek a

27. kép A Szarkavárba vezető meredek út (Forrás: saját kép)

19. ábra Javaslat Szarkavárba vezető meredek út korlátjára (Forrás: saját ábra)

problémáknak a megoldására hivatalos fejlesztési terv még nem készült, azonban a 2025-ös Településtervben írtak szerint a fejlesztés tervezés alatt áll és az elkövetkezendő évek alatt megvalósulhat. (Völgyzugoly Műhely Kft., 2025)

Következő javaslataim a **Jegenye-völgy** karbantartására és fejlesztésére térnek ki, azonban az alpolgármester asszonnyal való beszélgetésem után úgy gondolom a javaslatok fontos dolgokra térnek ki, melyek az ide látogatók érdekét képviselik, azonban, ha az erdő értékét tartjuk szem előtt, ezen javaslatok megvalósítása nem indokolt.

1. Az első és legfontosabbnak tekinthető fejlesztés a területen megtalálható hidak állapotára vonatkozik, mivel a hidak nagy része használhatatlan és a maradék is megrongálódott az elmúlt évek megnövekedett látogatottsága és a viharok által okozott károk végett. Ezért javaslom a hidak cseréjék, biztonságosabb és időtállóbb szerkezetre.

28. kép A Jegenye- völgy hidjának rossz állapota (Forrás: saját kép)

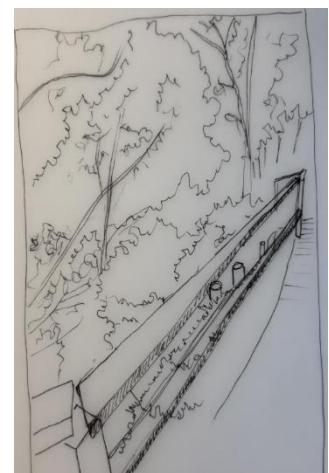

20. ábra Javaslata a jegenye-völgyi hid újjáépítésére (Forrás: saját ábra)

2. Továbbá javaslom, hogy az olyan részeken, ahol az útszakasz meredek vagy egyik oldalán meredek sziklafal másik oldalán szakadék található helyezzenek ki korlátokat, és nem utolsó sorban figyelemfelkeltő táblákat, ami felhívja a túrázók figyelmét a veszélyre.

29. kép Hiányzó korlát a meredek sziklafal mellett (Forrás: saját kép)

21. ábra Javaslata a meredek sziklafalánál lévő hiányzó korlát pótlására (Forrás: saját ábra)

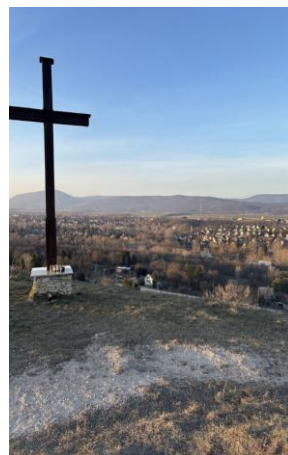
3. A kidőlt fák és ágak is veszélyesek lehetnek az ide látogatók számára, ezáltal javaslom ezek kivágását és eltakarítását. Véleményem szerint a fákat nem feltétlen kellene elszállítani az erdőből, azonban olyan helyre kéne helyezni, ahol nem okoznak balesetveszélyes állapotot. De akár különböző ülő alkalmatosságokat lehetne belőlük kialakítani, és ezzel is hozzájárulva újra hasznosításukhoz.

4. Javasolom, hogy több kukát helyezzenek el a területen, hogy az ide látogatók ne dobálják, vagy a tűzrakásra kijelölt hely körül hagyják a szemetet, ha már nem viszik haza magukkal, ugyanis az emberek sajnos nagyon sokszor eldobják a szemeteket ahelyett, hogy hazavinnék magukkal és ezen talán a kihelyezett szemetesek segítenének, ugyanis akkor nagyobb valószínűséggel dobnák oda a mint az erdő különböző részein hagynák maguk után.
5. A Várhegy utca felőli bejáráshoz javasolom egy pad kihelyezését, illetve az útszakasz és a jelöletlen parkoló murvával fedését, illetve a parkoló kijelölését. Illetve egy információs tábla kihelyezését a természeti értékek fotójával és érdemi információkkal a terület mindkét bejáratához.
6. Nem utolsó sorban javasolnám még a patak menti zöldsáv karbantartását, illetve az invazív növényfajok visszaszorítását.

A **Szél-hegy** területe viszonylag újszerű karakterrel rendelkezik, épített és természeti elemei megfelelő állapotban maradtak fent az elmúlt évtizedek alatt és nem szenvedtek jelentős rongálódást vagy károsodást. A terület értékeit, hangulatát és szerkezetét figyelembe véve több fejlesztési és fenntartási javaslat fogalmazódott meg bennem, amelyek elősegíthetik a terület hosszabb távú fennmaradását és természeti értékeinek megőrzését. A következő javaslatok célja tehát, hogy a Szél-hegy természeti értékeit megőrizzük és épített elemeit minél jobb állapotban tudjuk.

1. Amit kiemelnék az a turisztikai infrastruktúra hiánya. Javasolnám különböző interakciós táblák és QR-kódok kihelyezését, amik élménydúsabbá tennék a területet és könnyebb megismerést biztosítanának az ide látogatóknak. Illetve olyan ökológiai ösvény, amely bemutatja a helyi állatvilágot, szemlélteti a védett növényeket, valamint a terület védettségi státuszát.

2. Ezen felül javasolnám a terület különböző részein a padok kihelyezését, hogy az ide látogatók kényelmesen pihenhessenek meg, amíg élvezik a természeti és vallási feltöltődést a területen. Javasolnám, hogy elhelyezéskor vegyék figyelembe a területet körülvevő panorámás kilátópontokat.

30. kép Ülőfelület mentes Szél-hegy (Forrás: saját kép)

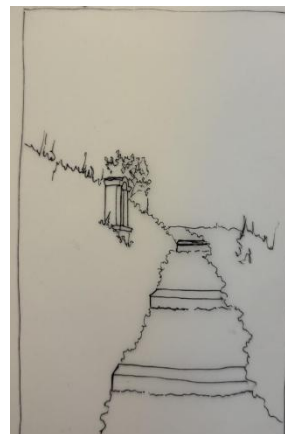

22. ábra Javaslat ülőfelületek kialakítására a Szél-hegy területén (Forrás: saját)

3. Továbbá javasolnám a védett növényfajok lelőhelyének kijelölése, ezzel intve a látogatókat a növények védelmére.
4. Az erózió végett az út minősége egyre romlik, ezért javaslom a természetes lépcsősorok kialakítását, illetve egy vízvezető árok kialakítását, hogy a területet kevésbé fenyegetse az erózió.

31. kép A természetes erózió által veszélyessé válható útszakasz (Forrás: saját kép)

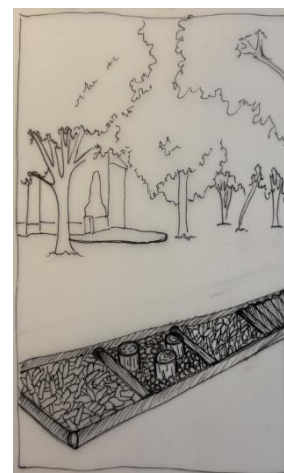
23. ábra Javaslat egy természethű lépcsősor kialakítására fa gerendák segítségével (Forrás: saját ábra)

Mivel a **Templom tér** területe a község közepén helyezkedik el, számos fejlesztésen esett át az elmúlt évtizedekben és folyamatos karbantartás alatt áll, ennek fényében túl sok javaslat nem született a terület fejlesztésére, inkább karbantartási munkákra fókuszálva írtam javaslataim.

1. A tér egybefüggő zöldfelülete remek lehetőséget nyújt a sportolásra, kikapcsolódásra és egyéb programokra is, azonban a fű minősége az árnyékot adó fák végett eléggé hiányos. Javasolnám a füves terület felülvetését egy árnyékos és taposást tűrő fűmagkeveréssel.
2. Ezen felül javasolnám a kihelyezett padok újra festését és rendszeresebb karbantartását.
3. Gyalogos és kerékpáros utak fejlesztése érdekében javasolnám a terület környékén, kijelölt bicikliút létrehozását, amely összekötné a teret Solymár további zöldterületeivel.
4. A biodiverzitás növelésének érdekében őshonos fajok telepítését javaslom a területen.
5. Nem utolsó sorban egy mezítlásos tanösvény kialakításra is tennék javaslatot a játszótér területén, illetve egy kiemelt virágágyás fűszernövényekkel, amely hozzájárul a gyerekek játékos tanulásához.

32. kép Üres, régen füves terület a Templom téren (Forrás: saját kép)

24. ábra Javaslat egy mezítlásos ösvény kialakítására a Templom téren a játszótér mellett (Forrás: saját ábra)

7. Összegzés és befejezés

A kutatásom célja Solymár kiemelkedő értéket képviselő zöldterületeinek bemutatása, felmérése és értékelése volt. A vizsgálatot négy – **Szarkavár, Jegenye-völgy, Szél-hegy, Templom tér** - kiemelkedően fontos helyszínre szűkítettem, amelyek mind kulturális, természeti és közösségi szempontból is jelentős szerepet töltenek be Solymár életében. Különösen nagy hangsúlyt fektetve a természeti és épített értékekre és azok egymásra való hatására, illetve a települési és ökológiai szerepükre.

A helyszíni kutatások és a feldolgozott szakirodalomból megállapítottam, hogy Solymár zöldfelületi hálózata rendkívül összetett, zöldterületei nagy szerepet játszanak a közösség és a település életében, illetve rendkívül változatos és arányaiban megfelelő méretben jelenik meg a település területén. Solymárt a körülvevő erdős területek és a település hálózatában elhelyezkedő védett és helyi jelentőségű zöldterületek teszik ökológiailag élhetővé.

A kutatásom rámutatott, hogy bár Solymár zöldterületeinek állapota egészen megfelelő, több helyen megjelennek olyan problémák, amelyek fejlesztést igényelnek, hogy hosszú távon megőrizzék fenntarthatóságukat és ökológiai értéküket. A zöldterületek fenntartása mind a közösség és a természet érdeke, ugyanis a kutatás kimutatta, hogy a természet nagyban hozzájárul a közösség egészségéhez és életminőségéhez. Ezen területek gondozása, értékvédelme és fejlesztése meghatározó lesz a település jövőbeni fenntartásában és élhetőségében.

Összességében megállapítható, hogy Solymár kiemelt zöldterületei egyszerre hordoznak természetvédelmi, tájépítészeti és kulturális örökségeket, amelyek fenntartása és fejlesztése a helyi közösség, a helyi önkormányzat és a különböző természetvédelmi és tájvédelmi szervezet közös munkájával lehetséges és ezáltal megőrizhető Solymár településének egyedi tájkaraktere és zöldfelületi hálózata.

8. Irodalomjegyzék

NYOMTATOTT IRODALOM

- Borovszky Samu (1910): Magyarország vármegyéi és városai, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye I. kötet, Budapest: Országos Monografia Társaság, 128-129. o.
- Csorba Péter (2021): Magyarország kistájai, Debrecen: Meridián Táj- és Környezetföldrajzi Alapítvány, 314. o.
- Kovács Gyöngyi (2022): Középkori és török kori várak, erődítések Pest megyében, Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Régészeti Intézet, 297 o.
- Mijazaki Josifumi (2018): Sirin-Joku, Hvg Könyvek Kiadó, (a felhasznált szövegrész a könyv borítóján helyezkedik el)
- Milbich Tamás, Ritter György, Szalay Gábor (2014) – Barangolás a Solymári Várban, Solymár: Szépsolymár Alapítvány, 14. o.
- Seres István (1993): Solymár Története és néprajza, Solymár: Helytörténeti Alapítvány Solymár, 14, 161. o.

SZEMÉLYES FORRÁS

- Tóth Piroska Anna Phd., 2024.11.19.
- Zakarné Varjas Kata, 2025.10.02.

ELEKTRONIKUS FORRÁS

- Sjerp de Vries, Margreet ten Have, Saskia van Dorsselaer, Manja van Wezep, Tia Hermans, and Ron de Graaf - BJPsych Open (2016) - Local availability of green and blue space and prevalence of common mental disorders in the Netherlands, BJPsych Open, 2 (6), 366–372, DOI: 10.1192/bjpo.bp.115.002469.
2025.11.01. URL:
https://www.researchgate.net/publication/311657317_Local_availability_of_green_and_blue_space_and_prevalence_of_common_mental_disorders_in_the_Netherlands
- Urban green spaces and health. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe, 2016. 3-10 o. 2025.11.01. URL:
https://www.researchgate.net/publication/309674084_Urban_green_spaces_and_health_-_a_review_of_evidence

- Marc Stutter, Mark Wilkinson, Tom Nisbet (2020): 3D buffer strips: Designed to deliver more for the environment, Bristol: Environment Agency, Bristol, 17. o. 2025.11.01. URL:https://assets.publishing.service.gov.uk/media/61bb4a338fa8f503764ed645/3D_buffer_strips_designed_to_deliver_more_for_the_environment_report.pdf?utm_source=chatgpt.com
- Völgyzugoly Műhely Kft (2025): Solymár Településtervezési terv, Településfejlesztési terv 55. o. 2025.11.01. URL: https://www.solymar.hu/file/hatarozatok/104-2025_telepulesfejlesztési_terv_egyben.pdf

INTERNETES FORRÁS

- INT-01 Központi Statisztikai Hivatal (KHS) Helynévtár Letöltés dátuma: 2025.10.09. https://www.ksh.hu/apps/hntr.telepules?p_lang=HU&p_id=07384
- INT-02 Solymár.hu Letöltés dátuma: 2024.11.13. <https://www.solymar.hu/solymar-tortenelme>
- INT-03 Témakör - Solymár földrajza, természeti értékei 1. rész, Pilis TV, Youtube Letöltés dátuma: 2024.11.13. https://www.google.com/search?q=solym%C3%A1r+term%C3%A9szeti+adotts%C3%A1gai&rlz=1C1BNSD_huHU999HU999&oq=Solym%C3%A1r+term&gs_lcrp=EgZjaHJvbWUqCAGBEEUYJxg7MgYIABBFgdKyCAGBEEUYJxg7MgcIAhAAGIAEMg0IAxAuGK8BGMcBGIAEMgcIBBAAGIAEMggIBRAAGBYHjIICAYQABgWGB4yCAGHEAAYFhgeMggICBAAGBYHjIKCAkQABiABBiiBNIBCTQwMDJqMGoxNagCCLACAQ&sourceid=chrome&ie=UTF-8#fpstate=ive&vld=cid:cf422e30,vid:JasD9ZnZaF8,st:0
- INT-04 Halász Gabi, Hatvani Gabriella (2022) A Jegénye-völgyi vízesés, ahova tavasszal is el kell látogatni, csodalatosmagyarorszag.hu Letöltés dátuma: 2024.12.09. <https://csodalatosmagyarorszag.hu/hirek/itthon/a-jegenye-volgyi-vizeses-ahova-tavasszal-is-el-kell-latogatni/>
- INT-05 természetvedelem.hu Letöltés dátuma: 2024.12.09. https://termeszetvedelem.hu/_user/browser/File/Vedelemre_tervezett/Solymari_Also_Jegenye_volgy_Rt_tajekoztato.pdf
- INT-06 openstreetmap.hu Letöltés dátuma: 2024.12.11.

- <https://turistautak.openstreetmap.hu/mentettutv-1535787269jrqc>
- INT-07 Eszter Magyar, Solymár, Letöltés dátuma: 2024.12.11.
<https://www.scribd.com/document/709690653/Solymar>
  - INT-08 Terra.hu, Letöltés dátuma: 2024.12.09.
<https://www.terra.hu/haznov/htm/Festuco.pallenti-Brometum.pannonici.html>
  - INT-09 Gribek Tímea (2017): A csodálatos Solymár II. – Tavasszal leánykörösín tarkítja a Szél-hegyi Golgotát, erdeiprogramok.hu Letöltés dátuma: 2025.02.10.
<https://erdeiprogramok.hu/2017/03/16/a-csodalatos-solymar-ii-tavasszal-leanykokorcsin-tarkitja-a-szel-hegyi-golgotat/>
  - INT-10 Dr. Szabó Andrea (2019), ZÖLDFELÜLETI RENDSZEREK FEJLESZTÉSE, parlament.hu Letöltés dátuma: 2025.03.23.
https://www.parlament.hu/documents/10181/4464848/Infojegyzet_2020_21_zoldfelulet_fejlesztzes.pdf/b7a2677c-35fd-0b6a-438c-3a361194e976?t=1587631185217
  - INT-11 280/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet a településrendezési és építési követelmények alapszabályzatáról. Nemzeti Jogszabálytár. Letöltés dátuma: 2025. 03.23.
<https://njt.hu/jogszabaly/2024-280-20-22>
  - INT-12 Asana. (2025). *SWOT Analysis: Examples and Templates*. Asana Resources Letöltés dátuma: 2025.03.23.
<https://asana.com/resources/swot-analysis>
  - INT-13 arcanum.hu, Tájvédelmi körzet Letöltés dátuma: 2025. 04.12.
<https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/pannon-pannon-enciklopedia-1/magyarorszag-allatvilaga-4745/az-allatvilag-vedelme-5361/allatvedelem-termeszetvedelem-5362/tajvedelmi-korzet-537B/>
  - INT-14 Natura 2000 honlapja, Letöltés dátuma: 2025.04.13.
<https://natura.2000.hu/hu/mi-natura-2000>
  - INT-15 természetvedelem.hu, Letöltés dátuma: 2025.04.13
<https://termeszetvedelem.hu/helyi-jelentosegu-vedett-termeszeti-teruletkek/>
  - INT-16 openstreetmap.hu, Letöltés dátuma: 2025.09.23.
<https://www.openstreetmap.org/#map=18/47.601584/18.921788>

- INT-17 *PestBuda.hu*, 2022, Letöltés dátuma: 2025.10.02.
https://pestbuda.hu/cikk/20220118_a_jegenye_volgy_es_az_obudai_sziget_erdeje_is_termeszetvedelmi_oltalom_ala_kerult
- INT-18 Havrilla József (2022), *agroforum.hu*, 2025.11.01.
<https://agroforum.hu/hazikert-2/haz-taj-blog/mi-a-zoldinfrastruktura-es-milyen-fogalmakon-keresztul-jutott-el-hozza-a-teruletfejlesztes/>
- INT-19 MME: Zöldterületek, zöldfelületek, Letöltés dátuma: 2025.11.01.
https://mme.hu/zoldteruletek_zoldfeluletek

9. Mellékletek

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra Zöldfelületi rendszer halmazábra (Forrás: saját ábra).....	4
2. ábra Első-Negyedik katonai felmérés, forrás: arcanum.hu (Forrás: saját ábra)..	12
3. ábra 1955-60-as és 0984-94-es felmérések, forrás: geoshop.hu (Forrás: saját ábra)	13
4. ábra Solymár területének használati felosztásának elemzése OpenStreetMap segítségével (OSM) (Forrás: saját ábra)	13
5. ábra Solymáron áthaladó túraútvonalak (Forrás:OpenStreetMap (OSM) https://turistautak.openstreetmap.hu/mentettutv-1535787269jrqc).....	14
6. ábra Szarkavár elhelyezkedése, forrás: OpenStreetMap (OSM) (Forrás: saját ábra)	15
7. ábra Jegenye-völgy elhelyezkedése, forrás: OpenStreetMap (OSM) (Forrás: saját ábra).....	16
8. ábra Szél-hegy elhelyezkedése, alaptérkép: OpenStreetMap (OSM) (Forrás: saját ábra).....	17
9. ábra Templom tér elhelyezkedése, alaptérkép: OpenStreetMap (OSM) (Forrás: saját ábra).....	18
10. ábra A Szarkavár látványkapcsolatai (Forrás: saját ábra)	23
11. ábra A Szarkavár SWOT elemzése térképen bemutatva, alaptérkép: OSM Standard (OpenStreetMap) (Forrás: saját ábra)	25
12. ábra A Jegenye-völgy látványkapcsolatai (Forrás: saját kép)	28
13. ábra A Jegenye-völgy SWOT elemzése térképen bemutatva, alaptérkép: OSM Standard (OpenStreetMap) (Forrás: saját ábra)	30
14. ábra Szél-hegy, Kálvária látványkapcsolatai (Forrás: saját fotó).....	33
15. ábra A Szél-hegy SWOT elemzése térképen bemutatva, alaptérkép: OSM Standard (OpenStreetMap) (Forrás: saját ábra)	35
16. ábra Templom tér látványkapcsolatai (Forrás: saját kép)	40

17. ábra A Templom tér SWOT elemzése térképen bemutatva, alaptérkép: OSM Standard (OpenStreetMap) (Forrás: saját ábra)	42
18. ábra Javaslat a Szarkavár területén elhelyezendő padokra (Forrás: saját ábra)	44
19. ábra Javaslat Szarkavárba vezető meredek út korlátjára (Forrás: saját ábra) ..	44
20. ábra Javaslat a jegenye-völgyi híd újjáépítésére (Forrás: saját ábra).....	45
21. ábra Javaslat a meredek szikfalanál lévő hiányzó korlát pótlására (Forrás: saját ábra).....	45
22. ábra Javaslat ülőfelületek kialakítására a Szél-hegy területén (Forrás: saját ábra)	46
23. ábra Javaslat egy természethű lépcsősor kialakítására fa gerendák segítségével (Forrás: saját ábra).....	47
24. ábra Javaslat egy mezítlábas ösvény kialakítására a Templom téren a játszótér mellett (Forrás: saját ábra).....	47

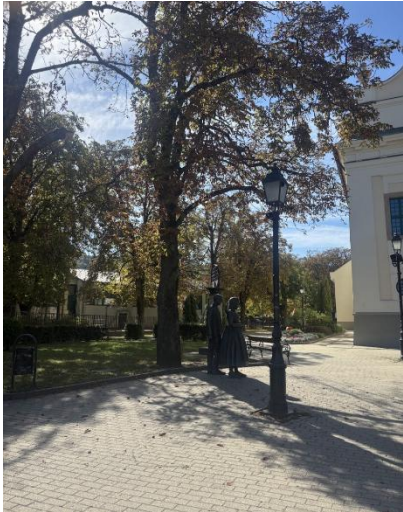
KÉPJEGYZÉK

1. kép A Szarkavár udvara (Forrás: saját kép)	15
2. kép Jegenye-völgyi vízesés (Forrás: saját kép).....	16
3. kép Szél-hegyi Kálvária keresztjei (Forrás: saját kép)	17
4. fotó Szűz Mária neve templom (Forrás: saját kép).....	18
5. fotó Betelepedési emlékmű (Forrás: saját kép).....	18
6.fotó Hagyomány szoborcsoport (Forrás: saját kép)	18
7. fotó Búsuló Krisztus szobor (Forrás: saját kép).....	18
8. kép Romos állapotban lévő várfalak (Forrás: saját kép).....	24
9. kép Szarkavár.....	25
10. kép Felújítandó kút.....	25
11. kép Romos kapuzat.....	25
12.kép Rossz állapotú pad és asztal a Jegenye-völgyben (Forrás: saját kép).....	29
13.kép Kiszáradt patakmeder a Paprikás-patak helyén (Forrás: saját kép)	30

14.kép Leszakad híd a Paprikás-patak mentén (Forrás: saját kép)	30
15.kép Paprikás-patak 4-5 méteres vízesése (Forrás: saját kép).....	30
16. kép Jurinea mollis, (Forrás: https://so.hu.museum-digital.org/object/719412)	32
17. kép Pulsatilla grandis, (Forrás: https://vm-magazin.hu/leanykokoresin-viragzas/).....	32
18. kép Vallási szimbólumot jelképező kereszték (Forrás: saját kép)	34
19.kép Az erózió nyomai a Szél-hegyre vezető úton (Forrás: saját kép).....	35
20.kép A Szél-hegyre vezető kálvária út (Forrás: saját kép).....	35
21.kép Fokozódó urbanizáció veszélye (Forrás: saját kép)	35
22.kép A Templom téri játszótér játékos díszítése (Forrás: saját kép)	41
23.kép Kiegyezett és kiszáradt zöld, füves terület (Forrás: saját kép)	42
24.kép Zsúfolt parkolási lehetőség a tér mellett (forrás:saját kép	42
25.kép Letelepdedési emlékmű (Forrás:saját kép).....	42
26. kép Szarkavár üres területe (Forrás:saját kép).....	44
27. kép A Szarkavárba vezető meredek út (saját kép)	44
28. kép A Jegenye- völgy hídjának rossz állapota (Forrás: saját kép)	45
29. kép Hiányzó korlát a meredek sziklafal mellett (Forrás: saját kép)	45
30. kép Ülőfelület mentes Szél-hegy (Forrás: saját kép)	46
31. kép A természetes erózió által veszélyessé válható útszakasz (Forrás: saját kép)	47
32. ábra Üres, régen füves terület a Templom téren (Forrás: saját kép)	47

TÁBLÁZATJEGYZÉK

- 1. táblázat** Épített értékek értékelése a Szarkavárban (Forrás: saját munka).....22
- 2. táblázat** Épített értékek értékelése a Jegenye-völgyben (Forrás: saját munka) 27
- 3. táblázat** Épített értékek értékelése a Szél-hegyen (Forrás: saját munka).....33
- 4. táblázat** Épített értékek értékelése a Templom téren (Forrás: saját munka) 39

1. melléklet: A Templom téren található gesztenyefák a templom mellett húzódvá (saját fotó)

2. melléklet: A solymári Szűz Mária neve templom a Templom téren (saját fotó)

3. melléklet: Májusfa állítás a Templom téren, Forrás: <https://solymaronline.hu/2018/05/01/kep-k-a-templom-teri-majusfa-felallitasarol/> Letöltés dátuma: 2025.10.27.

4. melléklet: Solymári Ördöglyuk-barlang bejárata, Forrás: <https://www.termesztjaro.hu/hu/poi/barlang/oerdoeglyuk-barlang-solymar-/25498419/>, Letöltés dátuma: 2025.10.27.

5. melléklet: Jegenye-völgy, Solymár, Forrás: Google Térkép, Millenium-emlékkő

6. melléklet: Alsó-Jegenye-Völgy, Paprikás-patak vízesés, Forrás: <https://kirandulastippek.hu/budapest/also-jegenye-volgy-paprikas-patak-vizeses-solymari-var> Letöltés dátuma: 2025.10.27.

7. melléklet: Solymár Szarkavár, Forrás: <https://kirandulastippek.hu/budapest/also-jegenye-volgy-paprikas-patak-vizeses-solymari-var> Letöltés dátuma: 2025.10.27.

8. melléklet: Solymár, Rózsika-forrás (saját kép)

9. melléklet: Solymár, Jegenye-völgy, Millenium-emlékkő Forrás: Google Térkép, Millenium-emlékkő

10. melléklet: Solymár, Jegenye-völgy, Kópjafa Forrás: Google Térkép, Millenium-emlékkő

11. Melléklet: Szarkavár modern őrtornya (saját kép)

12. melléklet Szarkavár a magasból, forrás: <https://varak.hu/latnivalo/index/380-Solymar-Szarkavar/>

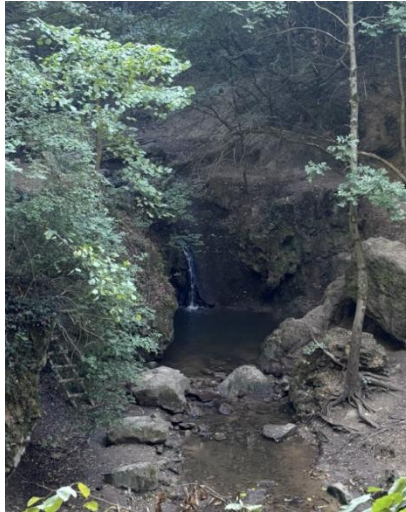
13. Melléklet: Szarkavárhoz vezető út állapota (saját kép)

14. Melléklet: Jegenye-völgy területén található, rossz állapotban lévő padok (saját kép)

15.Melléklet: Jegenye-völgy területén található szemetestároló (saját kép)

16.Melléklet: Paprikás-patak vízesése (saját kép)

17.Melléklet: Paprikás-patak fölött átvezető hid állapotja (saját kép)

18.Melléklet: Kiszáradt patakmeder a Jegenye-völgyben (saját kép)

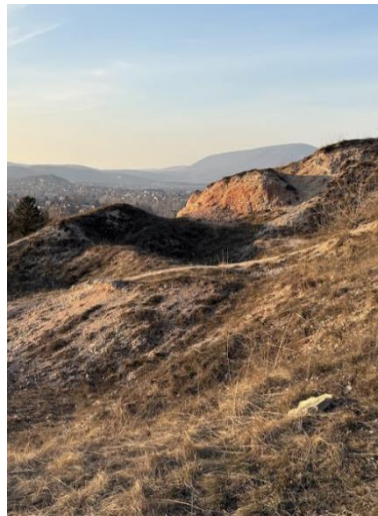
19.Melléklet: Hiányzó korlát a meredek sziklafal mellett a Jegenye-völgyben (saját kép)

20.Melléklet: Szél-hegyen található 14 stáció elemei (saját kép)

21.Melléklet: Geodéziai mérőpont a Szél-hegy tetején (saját kép)

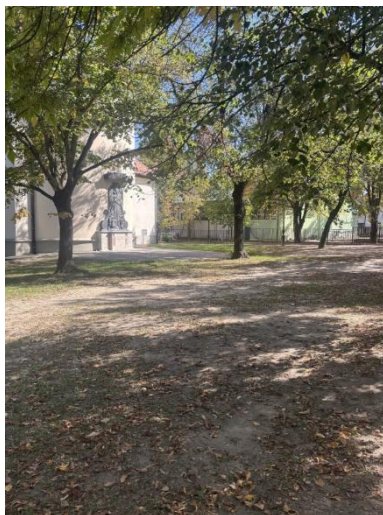
22. Melléklet: Omlásveszélyes sziklafal (saját kép)

23. Melléklet: Templom téren megtalálható zöld felület (saját kép)

24. Melléklet: Parkoló autók a Templom tér szélén (saját kép)

25. Melléklet: A Templom tér rossz állapotú füves területe (saját kép)

MATE Szervezeti és Működési Szabályzat

III. Hallgatói Követelményrendszer

III.1. Tanulmányi és Vizsgaszabályzat

6.13. sz. függelék: A MATE egységes szakdolgozat / diplomadolgozat / záródolgozat / portfólió készítési útmutatója

4.2. sz. melléklete: Nyilatkozat a záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről (módosítva: 2025. október 16.)

NYILATKOZAT

a záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió¹ nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: ZSIGMOND KINCŐ
A Hallgató Neptun kódja: EDHJ3W
A dolgozat címe: SOLYTIKÁK KIEMELKEDŐ ÉRTÉKET KÉPVISELŐ ZÖLDTERÜLETI
A megjelenés éve: 2025
A konzulens intézetének neve: TÁJÉRTÉSZETI, TERÜLESTERVEZÉSI ÉS DISZKERTÉSZETI INTÉZET
A konzulens tanszékének a neve: KERTHÜVŐSZETI ÉS KERTÉPÍTÉSZETI TANSZÉK

Kijelentem, hogy az általam benyújtott záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió² egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem. Továbbá kijelentem, hogy a dolgozat elkészítése során alkalmazott mesterséges intelligencia-eszközök (pl. szöveggenerálás, nyelvi javítás, fordítás, adatelemzés) használata nem helyettesítette a saját kutatási és alkotói munkámat, azok alkalmazását a források között vagy a módszertani részben feltüntettem, és a szakmai-etikai elvárásoknak megfelelően jártam el.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitori rendszerében.

Kelt: 2025 év november hó 3 nap

Zsigmond Kincő
Hallgató aláírása

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

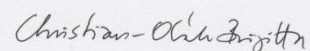
NYILATKOZAT

Zsigmond Kincső (hallgató Neptun azonosítója: _____) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót¹ áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő védelemre javaslom / nem javaslom².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem³

Kelt: Budapest, 2025.10.30.

belső konzulens

Hallgatók, doktoranduszok nyilatkozata mesterséges intelligencia (MI) alkalmazásáról

1. Általános adatok

Hallgató neve:	Zsigmond Kincső
Neptun-kódja:	ED4N3W
Képzési szint (a megfelelőt jelölje X-szel):	☒ BSc/BA ☐ MSc/MA ☐ Doktori (PhD) ☐ Egyéb: .....
Tantárgy neve/kódja*:	Szakdolgozat készítés "A" TETTD109N
A munka címe:	Solymár kiemelkedő értéket képviselő zöldterületei

* doktori értekezés esetén nem kitöltendő

2. Nyilatkozat az MI használatáról

Alulírott, etikai felelősségem teljes tudatában az alábbi nyilatkozatot teszem:

(Kérjük, válasszon egyet az alábbi lehetőségek közül!)

A) Nem alkalmaztam mesterséges intelligencia rendszert vagy szolgáltatást.

(Amennyiben ezt jelölte, a további táblázatok kitöltése nem szükséges.)

B) Alkalmaztam mesterséges intelligencia rendszert vagy szolgáltatást.

(Kérjük, töltsse ki a vonatkozó táblázatokat!)

3. A mesterséges intelligencia használatának részletezése

I. TÁBLÁZAT: Asszisztensi vagy kisebb mértékű felhasználás (pl. fordítás, nyelvi korrekció, ötletelés stb.)

(Ezen felhasználások esetében a konkrét promptok és válaszok csatolása nem szükséges.)

A felhasználás célja	Alkalmazott MI-eszköz neve és verziója	Érintett rész (ha nem a szöveg egészére vonatkozik)
fordítás, ötletelés	ChatGPT, GPT-5	2.2. pont, Védelmi célú zöldfelületek

II. TÁBLÁZAT: Jelentős tartalmi hozzájárulás (pl. egy teljes ábra vagy egy hosszabb szövegrész generálása)

(Ezekben az esetekben a felhasznált kulcsfontosságú promptok és az MI által adott nyers válaszok dokumentálása és a munka mellékletében való csatolása szükséges.)

A felhasználás célja	Alkalmazott eszköz verziója, elérhetősége	MI-neve, Az érintett fejezet / ábra / táblázat pontos sorszáma	A prompt-naplót tartalmazó melléklet bejegyzésének sorszáma

3/A. Oktató által előírt kiegészítő szabályok (ha vannak)

Amennyiben az adott tantárgy oktatója vagy témavezetője az MI-eszközök használatára vonatkozóan külön szabályokat vagy elvárásokat határozott meg, kérjük, az alábbi mezőben foglalja össze ezeket:

Pl. az MI használatának tilalma bizonyos feladattípusokra; csak konkrét eszköz használata engedélyezett; eltérő hivatkozási elvárások; dokumentációs forma stb.

Oktató vagy témavezető által előírt szabályok:

.....

.....

.....

.....

4. Minden hallgatóra vonatkozó nyilatkozat:

Kijelentem, hogy az MI által esetlegesen generált tartalmakat minden esetben kritikailag felülvizsgáltam, szerkesztettem és a munkába illesztettem. A leadott munka minden eleméért, annak eredetiségéért és tudományos helytállóságáért teljes körű felelősséget vállalok. Tudomásul veszem, hogy a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem a benyújtott munkát mesterséges intelligencia detektorral ellenőrizheti, és eljárást kezdeményezhet, amennyiben a nyilatkozatom valótlan vagy hiányos.

Kelt: Budapest....., 2025. 11..... hó 03..... nap

Zsigmond Kincse.....

Christina Oláh-Zsigmondi

Hallgató aláírása

Konzulens/Témavezető aláírása